

Lepdicsőbbnek tapasztalt s a legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Béringuier L. KORONA-SZESZE (vagy a kölni víz quintessentiája) 1 eredeti üvege ára 1 forint 25 krajczár.

Dr. Suin de Boutemard ILLATOS FOGPÁSZTÁJA 1/4 és 1/2 csomagokban, ára 70 és 35 ujkr.

Dr. Béringuier L. NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE (tokban, kefésekével és eszével, teljes készülek.) ára 5 ft.

Dr. HARTUNG CHINAHÉJ-OLAJA, a haj fenntartására és szépitésére, (bepeccselt s bélyegzett üvegekben) ára 85 ujkr.

Dr. HARTUNG NÖVÉNYHAJKENŐCSE, a hajnöves újraélesztésére és elszéítésére, (bepeccselt, bélyegzett üvegekben) ára 85 ujkr.

A főntebb elősorolt, hasznosvultuk és szilárdaságuk által annyira kedveltekké vált különleges czikkok, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, következő városokra nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

PESTEN: Török József Jezovitz M. Scholz J. Kiss K. Sztupa G. BUDÁN: Udvari gyógy- Ráth P. Ó-BUDÁN: Bakats A. Prochaszka J.

valamint a következő magyarországi t. cz. ezügeknel, és a hozzá kapcsolt részekben: A.-Kubin: Tyroler és Schlingner. Almas: Koby Beck. Altsóhl: Lange Károly. Arad: Tedeschi J., Ad. Schüller gysz., Ellis Armin és Jul. de Schwelengreber. Bann: Ochs Samu. Bajna: Klenancz és Babocs. Barfa: Waniek és társa. B.-Gyarmat: Havas Gyula gysz. Beszterce: Kelp Fr., Dietrich és Fleischer. Beszterce-Bánya: F. Göllner. Bonyhád: Straicher B. Breznóbánya: Göllner és fia. Bőszörmény: Lányi M. Bazin: Nagl L. Brassó: Stenner F., Jekelius F. gysz. és Fabik Ed. gysz. Csaktornya: Kárász A. Csongrád: Bányai Antal. Csákvár: Lukács Gyula gysz. Debreczen: Czanak József, Rothschnock Em. gysz., Gerébi és Hannig. Déva: Bosnyák A. D.-Földvár: Nádhera P. Drés: Krémer S. D.-Bogsan: Brayer Ad. Ersekújvár: Lutzko F. és fia. Eperjes: Pap J. S. és Holenia Gyula. Eszék: Czurda Rudolf gysz. Eger: Piller J. Ezertergom: Rudolf M. F. Fászes: Hirschl D. Fehertemplom (Bánát): Siegel J. H. Fogaras: Megay G. A. gysz. Gyöngyös: Mersits János gysz. Georgenberg: Hensch Ed. Göllniz: Fischer C. E. Győr: Némethy Pál. Gy.-Szt.-Miklós: Fröhlich E., Oláh és Hain. Gyula: Oerley Istv. gysz. és Winkler F. E. Hőgyész: Rauer W. és fia. H.-M.-Vásárhely: Braun J. Hommona: Feuermann S. Heves: Blau J. Iglo: Tirscher G. gysz. és Hajts János. Ipolytörvény: Winter Alex. Jolsva: Maletér A. gysz. Kalocsa: Behr Lipót B. és Bruden és Horváth Károly gysz. Kaposvár: Kohn Jak. Kassa: Eschwig E. és fia, Quirfeld K. Münster Gyula és Megay G. A. gysz. Késmark: Genersich A. gysz. és Faikiss J. gysz. Kécskemét: Mihoffer J. gysz. Komárom: Belloni A. Kisújszállás: Nagy S. Kolozsvár: Wolf J. gysz. és Engel J. gysz. Kőrmöcs: Ritter J. özvegy. Kun-Szt.-Miklós: Csappó G. Kőszeg: Bründl J. gysz. Kézdivásárhely: Fejér L. Lippa: Csordán A. Losonc: Plichta L. gysz. Lőcsén: Zeller István gysz. Lubló: Glatz J. Lugos: Schiesler A. fia. Léva: Boleman E. gysz. Makó: Nagy Adolf gysz. Magyar-Óvár: Czeh S. Marezall: István Nándor. Marosvásárhely: Fogarassy J. Mező-Kövesd: Klein József és társ. Miskolc: Medveczy F. gysz. Forty és Tömlő és Pasteiner F. Munkacs: Haupt J. L. és Horowitz S. Malaczká: Röhrich J. gysz. Mohács: Deutsch Ant. Nagy-Bánya: Haracsek J. Nagy-Abony: Lukács A. gysz. Nagy-Károly: Schöberl C. N.-Halmagy: Neubauer J. Nagy-Mihály: Brenning F. és Albrecht Ede. Nyírbátor: Legányi E. Nagy-Varad: Huzella M., Janky A. és Perlis Lajos. Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A., Schwarz Ad. és Rosenberg F. Nagykikinda: Manojlowitz P. Nagy-Szeben: Zöhner J. F. és Lurz J. Nyíregyháza: B. Reich és Pavlovitz Imre. Nagy-Becskerek: P. Arsenovits és Böhm Isr. Nagy-Röcze: Nandrássy M. Nagyszombat: Henffel C. F. Nyitra: dr. Láng E. gysz. Nagy-Kálló: Mandl S. Nagy-Enyed: Horváth F. Olasz (Wallendorf): Roth R. Oravica: Schnabel Gy. Orosháza: Benedik József. Ó-Orsova: Böhm K. könyvk. Paks: Flórián J. Pancsova: Huber J. Papa: Bermüller J. Pécs: Zach K., Zsolnay W. és E., Lechner testvérek és Kovács M. gysz. Pétervárad: Junginger L. C. Pozsony: Grossmann A. F., Fischer János, Kiss Clarus irgalmas rendi gysz., Heinrich F. gysz. és Kesztler Gy. Putnok: Fekete F. gysz. Reps: Szentpéteri János. Rimaszombat: Kratschmar K. és Imre István. Rózsahegy: Jureczky gysz. Rozsnyó: Feymann Antal. Rom-Lugos: Popovits J. Sassin: Múke A. gysz. Segesvár: Misselbacher és fia. Selmeicz: Dimák J. C. Szombathely: Tempel F. és Pillich F. gysz. Szekesfehervár: Deutsch R., Légmán A., Braun J. gysz. és Dieballa György gysz. Szamosújvár: Placintár G. és fia gysz. Sz.-Egerszeg: Izzó F. gysz. Szarvas: Réthy V. Szathmar: Weisz J. Szabadka: Farkas J. és Simon J. 1235 (5-12). Szeged: Kovács Alb. gysz. és Burgér és Dörner. Sz.-Udvarhely: Kauntz J. A. Szentes: Várady Lajos gysz. Szepeda: Gozsy A. Szep.-Várallya: Steller Nándor. Sz.-Keresztúr: Binder M. Szász-Régen: Kinn Ján. G. és Wachner T. Siklós: Holmik F. gy. Szilgeth: Tyrnauer G. és Beer és társa. Szin.-Várallya: Weisz M. Sz.-Somlyó: Ruzska Ign. Szoboszló: Túry J. Sopron: Eder F. gysz. Pachhofer L., Mezey A. gysz. és Reckert D. gysz. Szolnok: Horánszky Istv. gysz. S. Szt.-György: Sigmund és Bogdán. Temesvár: Quiriny A. gysz. Pecher J. E. gysz., Jahner K. gysz. és Kuttin M. T.-Sz.-Márton: Soltesz L. Thorda: Rigó J. Friedr. Trecsen: Kulka Izid. Topolya: Sárkány L. gysz. Ungvár: Liszkay J. Új-Becse: Weliacha jun. Újvidék: Brammer M., Stefanovic L. és Ratkovits Istv. Vajúhely: Löwinger S. Versec: Fuchs J. és Moldányi Sándor gysz. Varasd: Halter A. gysz. Veszprém: Guthard fia. Vukovar: Kraicovics A. gysz. Zenta: Waits testv. Zomboly: Schnur Fer. József. Zombor: Popits J. és Falcione Gyula. Zagrab: Cejbeck J. J. gysz. és Hegedűs Gyula. Zimony: Joannovic A. D.

BORCHARDT orvos tudor ILLATOS NÖVÉNY-SZAPPANA, a bőrszin szépitésére és épségben tartására, megpróbálva minden afféle bőrszenny ellen, ajánlható továbbá mindennemű furdónél sikeres eredménnyel; bepeccselt csomagokban, ára 42 ujkr.

Dr. LINDES tanár NÖVÉNYI RUDAS-HAJKENŐCSE, előmozdítja a haj fényét és ruganyosságát s egyszersmind a fejtető szilárdítására is igen alkalmas; eredeti darabokban, ára 50 ujkr.

BALZSAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPANA, mint enyhe s egyáltalán hatályos napi mosdószér még a leggyöngédebb bőri hőlgyek és gyermekek számára is a legjobbnak ajánlható; eredeti csomagokban, ára 35 ujkr.

Dr. Béringuier L. NÖVÉNYGYÖK-HAJOLAJA, hosszabb használatra elégséges üvegekben, ára 1 ft., a legalkalmasabb növényi alkatrészekből összedlítva a haj és szakáll fenntartására, erősítésére és szépitésére, s az oly kellemetlen fejkorpa és bőrmoh-képződés eltávolítására.

Dr. KOCH NÖVÉNY-CZUKORKAI, (eredeti dobozokban) ára 70 és 35 ujkr. Ezen, a legkiválóbban alkalmas fü- és növénynedvekből állapodottságra hozott növény-czukorkák, a legelismertebb véleményezések nyilvánításával találkoznak és különösen köhögés, rekedtség, torokbántalmak, elnyákosodások stb. esetében csillapítólag hatnak.

Cs. és kir. szabadalmazott, a maga nemében egyetlen hatású patkány- és egér-doboz 5 ft. o. é. Irítószér. Egy bádog doboz ára 1 ft., 6

Cs. és kir. szab. gyökereken ható poloska-irtószér, butorok számára. Egy üveg ára 40 kr. 6 üveg 2 ft. o. é. Földmulhatlan hatású poloska-irtószész, falazat számára. Festésnél, megszelésnél vagy falak mázolásánál a festékbe, meszbe vagy vakolatba keverésre alkalmas. Egy pintes üveg ára 1 ft., 6 pintes üveg 5 ft. o. é. 1 pintes üveg elégséges egy középnagyasú szobára.

Specialitás, kitűnően biztos és gyökereken ható sváb-bogar (Heimchen) irtó-por. 1 csomag ára 30 kr., 6 csomag ára 1 ft. 50 kr.

Valódi persarovar-por, a bolhák, molyok, legyek, hangyák stb. kiirtására. Egy nagy üveg ára 40 kr., 6 nagy üveg 2 ft. o. é. — Egy kis üveg ára 20 kr., 6 kis üveg 1 ft. o. é.

A legcélszerűbb megrendelések is, a illeték beküldése vagy utánvét mellett, pontosan teljesíttetnek. Minden czikkhez a szükséges használati utasítás mellékelve van.

Nagybani árszabályok a t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak kívánására díj- és bérmentesen megküldetnek.

Alóirt gyár, kölcsönös megsegzés folytatn, egyszersmind városi házak, falusi birtokok, gyárak, áruaktrák, kórházak és egyes helyiségeknek személyzete által a nevezett férgektől megtisztítására kezeség mellett vállalkozik. 1292 (11-24)

Azon hathatós eredmények közzül, melyek féreg-irtó szereim alkalmazása által elértettek, csupán a következőket vagyok bátor kiemelni: a magy. kir. miniszter-elnökség és magy. kir. belügy-miniszterium palotái; továbbá Festetich Ágoston és Festetich Dénes gróf palotái stb. stb.

Számos megrendelést vár: REISS B., magy. kir. szab. vegy-szerek gyára a férgék gyökere kiirtására Pesten, három korona-utca 9. sz.

Legújabb könyvek, melyek Hekenaszt Gusztávnál Pesten megjelentek és minden könyvtárban és könyvtőknél kaphatók:

A pusztai herczegnő. Regény. Irta Marlitt E. fordította Beniczky Irma. 2 kötet. (Nyolczadrét, 575 l.) füzve 2 ft.

Tavaszi levelek. Beszély. Irta Tóvölgyi Titusz. Második kiadás. (Nyolczadrét, 216) füzve 1 forint.

Gr. Széchenyi István fennmaradt munkái. saját kézírataiból. I. Hunnia. II. A budapesti lánczvid története. — A közlekedési bizottmány alakulása. (Nyolczadrét, 246 és 264 lap) füzve 3 forint.

Regierung und Opposition. Ein Beitrag zur Charakteristik der ungarischen Reichstags-Majorität. (Oktav, 82 Seiten) gehöftet 60 Kreuzer.

31-ik szám. Tizenkilencedik évfolyam. Pest, augusztus 4-én 1872. Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr. Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyezer hasábotott petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többeszeri ígtatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket elfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzelle Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzelle Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígtatás után 30 krajczár.

Az osztrák-magyar északsarki expedíció. A sarkvidékek titkai kezdenek mind jobban-jobban feltárulni a tudományos világ szemei előtt; a fátyol, mely azokat borította, több helyen föllebbent már és a sűrű homály, mely e titokszéri tájak felett borong, lassanként kezd földerülni. A mai fölvilágosodott, művelt kor embere tiszta öntudattal törekszik egy-egy nagy czél felé, s habár azok elérhetésére az eszközök néha rosszul választja is meg, vagy ha jól választotta is, de azok cserben hagyják őt, s habár néha kalandosoknak látszó tervek merülnek is föl, azért ama férfiaknak, a kik tudományos czélok elérhetése végett a magas észak ismeretlenjégvidékeire merészkednek utazni, bátorsága, erélye és kitartása teljes mértékben megérdemli bámulatunkat. A buzgalom nem hül ki; a mi az egyik évben nem sikerülhetett, azt a következő évben ismét megkísérlik, s a hol fontos eredményeket vívtak ki, ezeket fáradszathatlatlanul tovább kutatják.

Vállalkozó szellemű férfiak föltették magukban, hogy az északi sarkot elérjük; okvetlenül meg akarnak győződni afelől, hogy vajjon csakugyan létezik-e nyílt sark-tenger avagy nem? s ezenkívül még oda is törekednek, hogy a sark-tengernek eddig-éle ismeretlen részeit a Spitzbergi szigetek és Novaja-Zemlja közt nyugoton és a Wrangel-föld között keleten átvizsgálják, s végre, hogy — a mennyire a körülmények megengedik, — a lehető legmesszebbre hatolhassanak föl észak felé.

Jelenleg három nagyobb szerű expedíció igyekszik a czélok valamelyikét, s ha lehet, mindegyikét elérni. Kettőjök nem kevesebbet, mint azt a czélt tüzte maga elé, hogy egészen a sarkig nyomuljon. *Hall*, észak-amerikai hajóskapitány a mult év nyarán indult el az Egyesült-Államokból. *Pavy* Oktáv, egy francia, csak az idén májusban vitorlázott el Kaliforniából, hogy a Behring-utót a sarki tengerbe jusson s ez irányban egész a sarkig hatoljon. Végre a harmadik, mely minket legközelebből érdekel, mert hazánk és nemzetünk is részt vesz benne, nemcsak anyagi áldozatokkal, hanem szellemileg is egy képviselője által, az osztrák-magyar expedíció *Payer* és *Weyprecht* vezetésére alatt, ez évi jun. 13-án indult ki Bremerhafenből a „Tegetthoff” nevű gőzösön. Ezek már nem oly idealisták és nem táplálnak oly vérmes reményeket, hogy magát a sarkot akarják elérni; megelégednek, ha Novaja-Zemlját körül hajózhadják s a sark-tengernek még eddigéle teljesen ismeretlen keleti részét, ha lehetséges, egészen a Behring-utig bejárhatják és átvizsgálhatják.

Az expedíció vezérei: *Payer* Gyula főhadnagy, ki annak főleg tudományos irányát képviseli és *Weyprecht* osztrák tengerész-tiszt, a ki a hajó vezényletével van megbízva; már az 1870 iki második német expedícióban is részt vettek s a tudományos bizottságnak voltak tagjai. A „Germania” visszatérése után abbéli meggyőződésök, hogy a Spitzbergi szigetekről keletre fekvő tenger sokkal járhatóbb hajózási utat képez, mint általában hinné szokták, arra bírta őket, hogy eme hiedelmök helyes voltát saját tapasztalatukkal bizonyítsák be. E meglehetősen merész utazásra, oly tengeren, melyet még a czethalászok sem ismernek, egy olyan vitorlás nagy bárkát szerettek maguknak, milynek Norvégia északi részén használatban vannak; legényeökök hét emberből állt, oda érte a kormányos is. A „Jeges medve”, — így nevezték el bárkájokat, — utnak indult. Jóslatuk valóban bizonyult be. Miután a Spitzbergeket délen megkerülték, nemcsak hogy szabadon hajózhadják az utóbbi szigetek és a Novaja-Zemlja közt elterülő terjedelmes vízmedencében, hanem szept. 1-jén az északi szélességnek körülbelül a 78-dik fokához és 40-dik percéhez érkezve, maguk előtt szintén teljesen jégmentes tengert láttak végtelen távolra elterülni! Az Óböl-folyamnak, az Atlanti-óceán és hatalmas forró-égövi áramlatának hatása, mely oly nevezetes befolyást gyakorol északi és keleti Európa égjai viszonyaira, még e legtávolabbi jégvidékeken is érezhető. Az első benyomás, melyet e szabad tenger láttára *Payer* és *Weyprecht* érezhettek, az a tudat vala, hogy e perczben a legjobb és legbiztosabb ut áll nyitva előttük a sark felé, s e véleményöket maga dr. *Petermann* is magáévá tette. De hosszabb utazásra nem voltak felszerelve; tehát vissza kelle térniök amaz élénk ohajtással, hogy vajha most tett fontos fölfedezéseket egy teljesen fölkészült expedícióval egészíthetnék ki!

A merész utasok visszaérkezések után siettek nagy horderejű fölfedezéseket a tudós világgal megismertetni, s ide vonatkozó nézeteiket bőven kifejtve a nevezetesebb földrajzi társulatoknak megküldeni. Az eszme, főleg Németország déli részében, meleg pártolásra talált. A tudomány terén vivandó e nemes verseny-küzdelemben Ausztria és Magyarország sem akart el maradni a világ tengeri nagyhatalmasságaitól. A jelentékeny összeg, melyet az állam egy szervezendő északsarki expedíció költségeire adott, egy nyilvános aláírás magvát képezte, mely iránt a birodalom mindkét felében oly nagy érdeklőség nyilvánult, hogy rövid idő alatt 200,000 forint gyűlt össze. E szép eredmény előteremtésében legtöbb érdeme van *Zichy* Ödön grófnak, ki maga is 45,000 frtot irt alá e czélra. Bremerhafen kikötőjében egy 220 tonna hordképességű gőzöst építtettek és szerelték föl, mely szükség esetén vitorla segélyével is képes lesz tovább haladni, s az egész hajó úgy van tervezve, hogy a csekélyebb mélységű vizeken is akadálytalanul járhatson. A gőzgép 95 lóerőre készült.

A hajó három évre van ellátva élelmiszerekkel és egyéb uti készletekkel. Az expedíció eddigi terve szerint az első év a már tavaly meglátogatott vízmedence megvizsgálására leend szentelve a Spitzbergi szigetek és Novaja-Zemlja között, s a telet a Taimur-öbölben vagy a Cseljuszkin-fok (az oroszok Szevero-Vosztoknoi foka) körül szándékoznak tölteni, mely nemcsak a siberiai partnak, hanem az egész óvilágnak is a legészakibb pontja. A második évet a Cseljuszkin-fok és az Uj-siberiai sziget-csoport közt elterülő tér átkutatására fogják fordítani; végre a harmadik évben Uj-Szibériától a Behring-szorosig szándékoznak hatolni, eddigéle teljesen ismeretlen vidéken.

Az expedíció, mint mondtuk, nem ringatja magát ideális álmokban; sem a nyílt sark-tenger, sem a Behring-ut elérését nem reméli teljes biztossággal, noha főczélja éppen ez volna; de bizván a siberiai folyók melegebb vizében, melynek hatása nyáron hihetőleg messze északra kiterjed és a tenger jégét megolvasztja, reméli, hogy az Aziától északra fekvő ismeretlen vidékre mélyen behatolhat.

Annai valószínű, hogy az expedíciónak a Cseljuszkin-fok körül kegyetlen harcokat kellend a jéggel vívnia. Ha, mi elég sajnos lenne, az expedíciónak a harmadik nyáron sem a Behring-utat elérni, sem pedig azon át visszatérni nem sikerülne, nem maradna egyéb hátra, mint a hajót elhagyni és csónakokon Szibériába, s onnan hol vizen, hol szárazon Európába utazni.

Elindulás előtt az expedíció összes tagjai egy titrívny aláírása mellett önkényt lemondottak minden fölkeresési expedícióról az esetre, ha nem sikerülne 1874. őszén visszatérniök. Ez pedig azért történt, hogy e nemzeti vállalat nemes pártfogóinak ne hogy új költségeket okozzanak, miként ez Angliában történt, a Franklin-expedíciók idejében, melyek az államnak és egyeseknek 70 millió tallérjába kerültek.

Payer legutóbbi levele szerint a „Tegetthoff” (így nevezik az expedíció hajóját,) július 14-kén, vasárnap reggel volt elindulandó Tromsöböl, hova ugyan e hó 3-dikán éjjel érkezett meg. Ezután úgy el lesznek zárva a civilizált világtól, hogy csak véletlenül kaphatunk rólok vagy tőlök tudósítását.

Végül még néhány szót az expedíció tagjairól! A kis társaságban az osztrák-magyar birodalom valamennyi nyelve képviselve van magyar, német, szláv, olasz — de a hajó nyelve az olasz. Hogy a vezérekkel

mily szerencsés választást tett a vállalat, mondanunk is fölösleges. *Weyprecht* az osztrák tengerészet egyik legkitünőbb tisztje, míg *Payer* már az egész világ előtt ismeretes, mint jeles hegymászó és sarkvidéki utazó. A két nevezetes férfi arczképét első rajzunk tünteti föl. Második rajzunkon *Payer* főhadnagy látható tökéletes „sarkvidéki toiletté”-ben s a mint látszik, máris annyira otthonos e rideg tájakon, mintha ott is csak az európai havasok csúcsán vagy jégmezőin járkálna; a lábai előtt heverő bozontos fehér medve, úgy látszik, hatalmas ellenére talált benne.

Az expedíció egyetlen magyar tagja, dr. *Kepes* Gyula honvéddandárörvos, megígérte, hogy lapunkat akis uti társaság élményeiről koronként, a mikor t. i. a levélküldésre alkalom nyílik, tudósítani fogja. Első levele, melyet Tromsöböl jul. 13-án éjfélok, éppen elindulása előtt, irt lapunk szerkesztőjének, már megérkezett s alább egész terjedelmében veszik olvasóink. *Sámi Lajos.*

Eredeti levél az északsarki expedícióról.

Tromsö (Norvégia), július 13.

T. szerkesztő ur!

Levélét éppen most kapom, midőn a „Tegetthoff” gépe már fűtetik, és a sors a borzasztó ismeretlenbe vezet; sajnálom, hogy előbb nem érkezett, sok érdekest írhattam volna eddig is.

Most már annyi időt sem vehetek magamnak, hogy pár perczre a városba mehessenek, szükségteimet bevásárolni; e sorokat egy csajkásnak akarom átadni, nem tudva, elérkezik-e rendeltetése helyére. . .

Az osztrák-magyar expedíció czélja mindezekelőtt sarkvidéki tudományos kutatások.

Ideális czélja: az észak-keleti átmenetet megkísérteni, s a Behring-utig hatolni. Három század előtt a hollandi *Barentz* kísértette meg ezt először, a ki eszményének marttyraja is lett, sajnálatra méltó módon vesztvén el. Maradványait mult nyáron *Carlsen* norvégii czetszigonyász fedezte föl, ki a jelen expedíciónál rozsmár-vadász minőségében (Wallrossjäger) működik.

Utunk Tromsötől Novaja-Zemlja felé vezet, innen a Cseljuszkin-fokot akarjuk elérni, és ez lenne az első téli állomás (még eddig senki sem érte el); a 2-dik nyáron az Uj-siberiai partok mellett, (a hol tudományos kutatások tételnek, úgy szintén népismeiek is, számojedok, tangusok, csuk-csok, jakutok lakván e vidéket,) a Wrangel-földre, itt lenne — ha lehetséges, — a második telelés; — harmadik nyáron a Behring-utat, azután Chinát, Japánt érintve, a Suez-csatornába haza.

Könnyen lehetséges, hogy hajónkat elvesztjük, azon esetben vagy csónakon valamely siberiai folyón át, vagy pedig Szibérián át gyalog térünk haza.

Elérjük-e vagy nem a Behring-utat, az a sors könyvében van megírva, mi mindnyájan el vagyunk határozva, és csak sikerrel kívánunk visszatérni. Mennyit lehet itt kutatni! A Cseljuszkin-fok északi csúcsától kezdve a Kolyma folyam torkolatáig még ember soha sem volt!

Közöttünk a legnagyobb egyetértés uralkodik, vizsály nem fordulhat elő, testvérek, bajtársak vagyunk.

Az expedíció tagjai: Parancsnok: *Weyprecht* tengerész-tiszt, a legkitünőbbek egyike, elhatározott, komoly és tudományos képzettségű egyén. Mintha a sors is sarkvidéki expedíció parancsnokául szemelte volna ki. Nemkülönben *Payer*, a száraz földön teendő utazások parancsnoka.

Csekély személyem mint orvos vesz részt az expedícióban. *Brosch* első tiszt, *Orel* második, *Krisch* gépész, *Lusina* kormányos mester, *Carlsen*

rozsmár-vadász, továbbá 16 matróz s 2 tiroli hegymászó.

Jun. 13-dikán egy búcsuebéd után, (melyen gróf *Zichy* Ödön is jelen volt, a kinek egyedül köszönhetjük expedíciónk sikerét, hónapokig ernyedetlen buzgalommal működvén, míg a szükségelt 200,000 forint, sőt annál még több együtt volt,) hagyta el hajónk Geestemündét dörge-delmes „hurrah” kiáltások között.

Jul. 3-kán Tromsöbe érkezünk; itt a hajó a még szükséges utikészletekkel felszereltetett és éppen most hagyjuk el e várost, a civilizált világnak 2 1/2 évre búcsút mondva, — mert ezental minden összeköttetés megszűnik, és csak a véletlenre bízhatjuk, hogy felülünk hazánkban valamit halljanak. Ha fönt a jég között czetszigonyásokat, vagy másnemű halászatokat találunk, vagy ha a véletlen gróf *Wisele*kel hozna össze, ki Novaja-Zemljaig hatolt, nekünk szent és élelmet lerakni, ha netalán Cseljuszkin-foknál hajótörést szenvednénk, ezen raktár fogja fedezni visszajövetelünket.

Meg lehet győződve, t. szerkesztő ur, hogy minden alkalmat föl fogok használni, és tudósításokat fogok küldeni, mert mint magyar megyek az expedícióval, és nem akarnám, hogy hazám háttérbe szorítottassék.

Sajnálom, hogy most nem írhatok részletesben; szerettem volna szólni a lappokról, kiket *Payer*rel a hegyek között fölkerestem, s ez alkalommal az 5000 lábnyi magas *Kilpiszt* másztuk meg. E hegyet a lappok egykor szentnek tartották, azt hívnék, hogy *Jubinal* istenök trónol égbé emelkedő sziklacsúcán.

Levelemet 1 óraker éjjel után írom, tökéletes napfény mellett, a nap már itt rég nem megy le, — minő magasztosan szép itt egy nyári éj az éjjeli naptól világítva, leirni nem lehet, azt látni kell!

Hanem a gép már működik — „Tegetthoff” mozogni kezd, még csak annyi időm van, hogy levelemet pecsételhessem.

Isten önnel! *Dr. Kepes Gyula.*

Temetőben.

Sem gyászfényük, sem tujafák
A temetőt nem árnyalák;
Csak át-écs s bodza álltak ott,
Hol annyi ember szunnyadtott.

Pompás emlék ott egy se volt,
Rá úgy sem vágyik már a holt;
A régi jelkő is kidejt,
És félig befedte a föld.

Sűrűn mindegyik ut felett,
Vastag, kövér fű reszkett;
Mig a csalán s száz vadnövény,
Fényért esengve állt közén.

A dombok simák lettenek
A porladó csontok felett;
Oly nedves, nehéz volt a lég,
Mely lomhán rajtok fekvének.

És a fiúk s az unokák
(Sok legalább!) azt sem tudák:
Szülőik merre nyugazanak,
Régem besüppedt sír alatt.

A hü kezek, a szorgosak,
Feledve mélyen porlanak,
A kik számukra réges-rég
Az örökséget keresék.

Mennyi öröm és mennyi kín
Oszlott fel lassan odakinn!
Mennyi jótettet s bűnököt
Óríztek egykor e kövek?

Hány megszakadt szív hamvad itt!
S most vad fű szívja hamvait;
Hány megsiratott test pihen
A keskeny sírok öiben!

Hány kéz, mely vissza nem riadt
Az öngyilkostól, kín miatt,
Most nyugszik! Résztvetet se kért,
Elég, ha kinja véget ért!

rozsmár-vadász, továbbá 16 matróz s 2 tiroli hegymászó.

Jun. 13-dikán egy búcsuebéd után, (melyen gróf *Zichy* Ödön is jelen volt, a kinek egyedül köszönhetjük expedíciónk sikerét, hónapokig ernyedetlen buzgalommal működvén, míg a szükségelt 200,000 forint, sőt annál még több együtt volt,) hagyta el hajónk Geestemündét dörge-delmes „hurrah” kiáltások között.

Jul. 3-kán Tromsöbe érkezünk; itt a hajó a még szükséges utikészletekkel felszereltetett és éppen most hagyjuk el e várost, a civilizált világnak 2 1/2 évre búcsút mondva, — mert ezental minden összeköttetés megszűnik, és csak a véletlenre bízhatjuk, hogy felülünk hazánkban valamit halljanak. Ha fönt a jég között czetszigonyásokat, vagy másnemű halászatokat találunk, vagy ha a véletlen gróf *Wisele*kel hozna össze, ki Novaja-Zemljaig hatolt, nekünk szent és élelmet lerakni, ha netalán Cseljuszkin-foknál hajótörést szenvednénk, ezen raktár fogja fedezni visszajövetelünket.

Meg lehet győződve, t. szerkesztő ur, hogy minden alkalmat föl fogok használni, és tudósításokat fogok küldeni, mert mint magyar megyek az expedícióval, és nem akarnám, hogy hazám háttérbe szorítottassék.

Sajnálom, hogy most nem írhatok részletesben; szerettem volna szólni a lappokról, kiket *Payer*rel a hegyek között fölkerestem, s ez alkalommal az 5000 lábnyi magas *Kilpiszt* másztuk meg. E hegyet a lappok egykor szentnek tartották, azt hívnék, hogy *Jubinal* istenök trónol égbé emelkedő sziklacsúcán.

Levelemet 1 óraker éjjel után írom, tökéletes napfény mellett, a nap már itt rég nem megy le, — minő magasztosan szép itt egy nyári éj az éjjeli naptól világítva, leirni nem lehet, azt látni kell!

Hanem a gép már működik — „Tegetthoff” mozogni kezd, még csak annyi időm van, hogy levelemet pecsételhessem.

Isten önnel! *Dr. Kepes Gyula.*

Temetőben.

Sem gyászfényük, sem tujafák
A temetőt nem árnyalák;
Csak át-écs s bodza álltak ott,
Hol annyi ember szunnyadtott.

Pompás emlék ott egy se volt,
Rá úgy sem vágyik már a holt;
A régi jelkő is kidejt,
És félig befedte a föld.

Sűrűn mindegyik ut felett,
Vastag, kövér fű reszkett;
Mig a csalán s száz vadnövény,
Fényért esengve állt közén.

A dombok simák lettenek
A porladó csontok felett;
Oly nedves, nehéz volt a lég,
Mely lomhán rajtok fekvének.

És a fiúk s az unokák
(Sok legalább!) azt sem tudák:
Szülőik merre nyugazanak,
Régem besüppedt sír alatt.

A hü kezek, a szorgosak,
Feledve mélyen porlanak,
A kik számukra réges-rég
Az örökséget keresék.

Mennyi öröm és mennyi kín
Oszlott fel lassan odakinn!
Mennyi jótettet s bűnököt
Óríztek egykor e kövek?

Hány megszakadt szív hamvad itt!
S most vad fű szívja hamvait;
Hány megsiratott test pihen
A keskeny sírok öiben!

Hány kéz, mely vissza nem riadt
Az öngyilkostól, kín miatt,
Most nyugszik! Résztvetet se kért,
Elég, ha kinja véget ért!

rozsmár-vadász, továbbá 16 matróz s 2 tiroli hegymászó.

Jun. 13-dikán egy búcsuebéd után, (melyen gróf *Zichy* Ödön is jelen volt, a kinek egyedül köszönhetjük expedíciónk sikerét, hónapokig ernyedetlen buzgalommal működvén, míg a szükségelt 200,000 forint, sőt annál még több együtt volt,) hagyta el hajónk Geestemündét dörge-delmes „hurrah” kiáltások között.

Jul. 3-kán Tromsöbe érkezünk; itt a hajó a még szükséges utikészletekkel felszereltetett és éppen most hagyjuk el e várost, a civilizált világnak 2 1/2 évre búcsút mondva, — mert ezental minden összeköttetés megszűnik, és csak a véletlenre bízhatjuk, hogy felülünk hazánkban valamit halljanak. Ha fönt a jég között czetszigonyásokat, vagy másnemű halászatokat találunk, vagy ha a véletlen gróf *Wisele*kel hozna össze, ki Novaja-Zemljaig hatolt, nekünk szent és élelmet lerakni, ha netalán Cseljuszkin-foknál hajótörést szenvednénk, ezen raktár fogja fedezni visszajövetelünket.

Meg lehet győződve, t. szerkesztő ur, hogy minden alkalmat föl fogok használni, és tudósításokat fogok küldeni, mert mint magyar megyek az expedícióval, és nem akarnám, hogy hazám háttérbe szorítottassék.

Sajnálom, hogy most nem írhatok részletesben; szerettem volna szólni a lappokról, kiket *Payer*rel a hegyek között fölkerestem, s ez alkalommal az 5000 lábnyi magas *Kilpiszt* másztuk meg. E hegyet a lappok egykor szentnek tartották, azt hívnék, hogy *Jubinal* istenök trónol égbé emelkedő sziklacsúcán.

Levelemet 1 óraker éjjel után írom, tökéletes napfény mellett, a nap már itt rég nem megy le, — minő magasztosan szép itt egy nyári éj az éjjeli naptól világítva, leirni nem lehet, azt látni kell!

Hanem a gép már működik — „Tegetthoff” mozogni kezd, még csak annyi időm van, hogy levelemet pecsételhessem.

Isten önnel! *Dr. Kepes Gyula.*

Temetőben.

Sem gyászfényük, sem tujafák
A temetőt nem árnyalák;
Csak át-écs s bodza álltak ott,
Hol annyi ember szunnyadtott.

Pompás emlék ott egy se volt,
Rá úgy sem vágyik már a holt;
A régi jelkő is kidejt,
És félig befedte a föld.

Sűrűn mindegyik ut felett,
Vastag, kövér fű reszkett;
Mig a csalán s száz vadnövény,
Fényért esengve állt közén.

A dombok simák lettenek
A porladó csontok felett;
Oly nedves, nehéz volt a lég,
Mely lomhán rajtok fekvének.

És a fiúk s az unokák
(Sok legalább!) azt sem tudák:
Szülőik merre nyugazanak,
Régem besüppedt sír alatt.

A hü kezek, a szorgosak,
Feledve mélyen porlanak,
A kik számukra réges-rég
Az örökséget keresék.

Mennyi öröm és mennyi kín
Oszlott fel lassan odakinn!
Mennyi jótettet s bűnököt
Óríztek egykor e kövek?

Hány megszakadt szív hamvad itt!
S most vad fű szívja hamvait;
Hány megsiratott test pihen
A keskeny sírok öiben!

Hány kéz, mely vissza nem riadt
Az öngyilkostól, kín miatt,
Most nyugszik! Résztvetet se kért,
Elég, ha kinja véget ért!

A könyvek felszáradtanak,
A siratók is nyugszanak,
Az emlékezet sem virraszt:
Hol egy? hol más? ki tudja azt!

A szívnek, ah, úgy fáj e csönd,
Ez örökös árnyak mögött!
Hol minden pusztulásra vár,
Hol egy ur van csak: a halál.

A költőnek, mig írja ezt,
Homloka fáj, szédülni kezd,
Mégbomlik benn a gondolat,
Megnugtatóst, hitet, nem ad.

Tovább még mit érezhetett:
Ki tudja azt e föld felett?
Sápadtan, némán fekvők,
Vajj! a halállal vitt-e még?

S a teremő fő elenyész:
Gyors szélfúvás volt az egész.
S mitől maga is rettegett:
A pusztulás szákmánya lett.

Julia.

Egy falusi precceptor története.

V.
(Folytatás.)

Egyik este sokáig törtem fejemet, vajjon mi lehet oka, hogy az öreg *Karikás* vajjon itt eredményre nem vezet. Végre rájöttem. E szegény gyermekek odahaza annyi verést kapnak, hogy ha napjában egyfél többször vagy kevesebbszer verik, már föl sem veszik. Hozzá szoktak már ahhoz, mint a talyigásló, melynek bőre megkeményedett az ütlegek alatt. De mihez kezdjek? Másnap este vacsora után, daczára, hogy havazott, sétálni mentem, s újra fölelevenedtek lélekemben, a miket tapasztaltam. Ha az ember az egész napot szobában tölti, az üde lég végtelenül jó hatással van kedélyére. Láttam a közeledő éj nagyszerű képét. A messze elterülő fehér síkot, melyre a köd fátyolszerűleg ereszkedett alá. Köröskörül mély csönd uralkodott, csak a falu zaját hozta felém a kőszá szél. Nemsokára egyik ablak a másik után megvilágosodott, itt-ott néhány favágóval találkozott, hátukon nagy köteg fát cipeltek. Kegyetlen hideg volt, és még se mentem kilencz előtt vissza a faluba, hol az asszonyok fontak, boszorkánytörténeteket mesélgettek, a férfiak pedig kártyáztak, ittak és pipáztak. Erzsók néni odahaza ült, az olvasóval kezében áhíttatosan imádkozott. A szegény öreg egyetlen fiáért buzgólkodott, kit élethosszigani börtönre ítélték, mert agyonütötte a falu kovácsát. Miután a konyhában fölmelegedtem, meggyújtottam lámpámat és szobámba távozám. Az öreg asszony begyújtott, könnyen tehettem, mert a fa semmibe se került. Hosszúka, tölgyfa asztalomnál két könyökökre támaszkodva, elültem néha éjjeli tizenegy, sőt tizenkét óráig. Így mult nap nap után, csakis a vasárnap különbözött a többitől. Ekkor átmentünk mindnyájan az anyaközség templomába és meglátogattam az öreg *Karikást* és a plebánus urat. Esett vagy havazott, az nem változtatott a dolgon, a falu vénei, mint az apróság, kivétel nélkül mind velünk jött. Nagyon betegnek kellett annak lenni, ki otthon maradt. Én mindig tanítványaimmal mentem, szépen kettesével. Nem egyszer úgy szakadt a zápor, mintha sajtarból öntötték volna, s bőrig áztunk, mire a templomba értünk. Visszafelé aztán ujjongva, ugrálva jöttek a gyermekek, csakogy fölmelegedjenek kissé. Ilyen alkalommal észre vettem, hogy tanítványaim közül többnek igen szép és csengő hangja van. És síka közben is hallottam őket egyik vagy másik sziklacsúcson énekelni. Az ütlegek daczára, melyben reggelenként részesültek, tulipiros

A könyvek felszáradtanak,
A siratók is nyugszanak,
Az emlékezet sem virraszt:
Hol egy? hol más? ki tudja azt!

A szívnek, ah, úgy fáj e csönd,
Ez örökös árnyak mögött!
Hol minden pusztulásra vár,
Hol egy ur van csak: a halál.

A költőnek, mig írja ezt,
Homloka fáj, szédülni kezd,
Mégbomlik benn a gondolat,
Megnugtatóst, hitet, nem ad.

Tovább még mit érezhetett:
Ki tudja azt e föld felett?
Sápadtan, némán fekvők,
Vajj! a halállal vitt-e még?

S a teremő fő elenyész:
Gyors szélfúvás volt az egész.
S mitől maga is rettegett:
A pusztulás szákmánya lett.

Julia.

Egy falusi precceptor története.

V.
(Folytatás.)

Egyik este sokáig törtem fejemet, vajjon mi lehet oka, hogy az öreg *Karikás* vajjon itt eredményre nem vezet. Végre rájöttem. E szegény gyermekek odahaza annyi verést kapnak, hogy ha napjában egyfél többször vagy kevesebbszer verik, már föl sem veszik. Hozzá szoktak már ahhoz, mint a talyigásló, melynek bőre megkeményedett az ütlegek alatt. De mihez kezdjek? Másnap este vacsora után, daczára, hogy havazott, sétálni mentem, s újra fölelevenedtek lélekemben, a miket tapasztaltam. Ha az ember az egész napot szobában tölti, az üde lég végtelenül jó hatással van kedélyére. Láttam a közeledő éj nagyszerű képét. A messze elterülő fehér síkot, melyre a köd fátyolszerűleg ereszkedett alá. Köröskörül mély csönd uralkodott, csak a falu zaját hozta felém a kőszá szél. Nemsokára egyik ablak a másik után megvilágosodott, itt-ott néhány favágóval találkozott, hátukon nagy köteg fát cipeltek. Kegyetlen hideg volt, és még se mentem kilencz előtt vissza a faluba, hol az asszonyok fontak, boszorkánytörténeteket mesélgettek, a férfiak pedig kártyáztak, ittak és pipáztak. Erzsók néni odahaza ült, az olvasóval kezében áhíttatosan imádkozott. A szegény öreg egyetlen fiáért buzgólkodott, kit élethosszigani börtönre ítélték, mert agyonütötte a falu kovácsát. Miután a konyhában fölmelegedtem, meggyújtottam lámpámat és szobámba távozám. Az öreg asszony begyújtott, könnyen tehettem, mert a fa semmibe se került. Hosszúka, tölgyfa asztalomnál két könyökökre támaszkodva, elültem néha éjjeli tizenegy, sőt tizenkét óráig. Így mult nap nap után, csakis a vasárnap különbözött a többitől. Ekkor átmentünk mindnyájan az anyaközség templomába és meglátogattam az öreg *Karikást* és a plebánus urat. Esett vagy havazott, az nem változtatott a dolgon, a falu vénei, mint az apróság, kivétel nélkül mind velünk jött. Nagyon betegnek kellett annak lenni, ki otthon maradt. Én mindig tanítványaimmal mentem, szépen kettesével. Nem egyszer úgy szakadt a zápor, mintha sajtarból öntötték volna, s bőrig áztunk, mire a templomba értünk. Visszafelé aztán ujjongva, ugrálva jöttek a gyermekek, csakogy fölmelegedjenek kissé. Ilyen alkalommal észre vettem, hogy tanítványaim közül többnek igen szép és csengő hangja van. És síka közben is hallottam őket egyik vagy másik sziklacsúcson énekelni. Az ütlegek daczára, melyben reggelenként részesültek, tulipiros

A könyvek felszáradtanak,
A siratók is nyugszanak,
Az emlékezet sem virraszt:
Hol egy? hol más? ki tudja azt!

A szívnek, ah, úgy fáj e csönd,
Ez örökös árnyak mögött!
Hol minden pusztulásra vár,
Hol egy ur van csak: a halál.

A költőnek, mig írja ezt,
Homloka fáj, szédülni kezd,
Mégbomlik benn a gondolat,
Megnugtatóst, hitet, nem ad.

Tovább még mit érezhetett:
Ki tudja azt e föld felett?
Sápadtan, némán fekvők,
Vajj! a halállal vitt-e még?

S a teremő fő elenyész:
Gyors szélfúvás volt az egész.
S mitől maga is rettegett:
A pusztulás szákmánya lett.

A könyvek felszáradtanak,
A siratók is nyugszanak,
Az emlékezet sem virraszt:
Hol egy? hol más? ki tudja azt!

A szívnek, ah, úgy fáj e csönd,
Ez örökös árnyak mögött!
Hol minden pusztulásra vár,
Hol egy ur van csak: a halál.

A költőnek, mig írja ezt,
Homloka fáj, szédülni kezd,
Mégbomlik benn a gondolat,
Megnugtatóst, hitet, nem ad.

Tovább még mit érezhetett:
Ki tudja azt e föld felett?
Sápadtan, némán fekvők,
Vajj! a halállal vitt-e még?

S a teremő fő elenyész:
Gyors szélfúvás volt az egész.
S mitől maga is rettegett:
A pusztulás szákmánya lett.

Julia.

Egy falusi precceptor története.

V.
(Folytatás.)

Egyik este sokáig törtem fejemet, vajjon mi lehet oka, hogy az öreg *Karikás* vajjon itt eredményre nem vezet. Végre rájöttem. E szegény gyermekek odahaza annyi verést kapnak, hogy ha napjában egyfél többször vagy kevesebbszer verik, már föl sem veszik. Hozzá szoktak már ahhoz, mint a talyigásló, melynek bőre megkeményedett az ütlegek alatt. De mihez kezdjek? Másnap este vacsora után, daczára, hogy havazott, sétálni mentem, s újra fölelevenedtek lélekemben, a miket tapasztaltam. Ha az ember az egész napot szobában tölti, az üde lég végtelenül jó hatással van kedélyére. Láttam a közeledő éj nagyszerű képét. A messze elterülő fehér síkot, melyre a köd fátyolszerűleg ereszkedett alá. Köröskörül mély csönd uralkodott,

rökökkel való érintkezés. Én ott fenn az écskai hegyek között úgy éltem, mint a moha a szikla tetőn. A külvilágból semmi sem hatott hozzám. Ezalatt elérkezett a délutáni istentisztelet ideje, s miután fölkeltem és összehívtam tanítványaimat, megköszöntem a plébános jószágát s megígértem, hogy bizalmára nem leszek méltatlan.

— Jól van Döme, — mondá, — folytassa a mint kezdette, és számolhat reám.

A mint a falun végig mentem, minden ablakból, ajtóból felém kiabáltak:

— Döme ur, tanító ur, jöjjön ide egy perczre, igyék meg velünk egy pohár bort.

De engem a világ minden meghívása sem birt volna kötelességemtől eltántorítani. Este hazafelé kettesével, hármásával támogatták egymást az ittas emberek. Itt-ott

rekedtté kiáltozák magukat. Megrakták fészkeiket s óra hosszat elcsicseregtek peremén. Soha sem éreztem magam ily boldognak. E reggeli üde lég mindig új erőt öntött idegeimbe, magasztos érzés szállta meg keblemet s nem egyszer egész önkénytelenül elkezdtem énekelni a „Te deum laudamus“-t.

De fájdalom, az iskola napról-napra üresebb lett, tanítványaim egymás után elfogytak. Az egyik kecskét, tehenet örzött, a másik városba ment eladni a szalmaszékéket, zompoporokat, melyeket télen át készített. Az écskaiak híres szalmafonók voltak. Utoljára már mindössze csak öt vagy hat tanítványom maradt, ezeknek is az eszközök mindig künn a szabadban járt. Egyik tanítványom apja egy vén kiszolgált katona volt. Kicsi, száraz és csontos ember őszbeborult hajjal

eszes, eleven. Gyors mint a pillangó, ebben a perczben megterített, körülnézett a konyhában, másik pillanatban fölgyült kis testvéreire, játszott velük, és megfeddette, ha szükség volt reá. Régi hegyháti vér folyt ereiben, mely tiszta és friss mint a forrás vize. Kevésből sokat csinálni, tojásból, sóból és lisztből izes ebédet készíteni, kevésből is mindig tisztán és csinosan járni, mihez sokan sok költséggel sem értenek, és mindenben és mindenütt helyén lenni — ez oly valami, a mi nem minden bokrban terem, s a fiatal ember szemét hamar megakasztja. Mindezt hamar észrevettem, gyakran elgondolkodtam fölötte s többször ismétlém magamban: e vén katona mégis szerencsés, hogy ilyen leánya van. Mindig örültem, ha rája került az ebéd sora. Ha kész volt az

A Tisza partján. — (Mészöly Géza eredeti rajza.)

veszekedtek, szitkozódottak. De én, az öreg erdőmester, Erzsók asszony és tanítványaim már nyolcz óraker otthon voltunk, és örültünk, hogy a diadal után álomra hajthatjuk fejünket.

VI.

Tavaszi volt. Fényes, meleg májusi nap. A hó már elolvadt a hegyek között. Kis ablakomon át mindent zöldelnél láttam, a moh búrsonya sötétzöld színben ragyogott a sziklatetőn, a gyalogszeder, fekete áfonya és a jerikói loncz már kihányta virágait. Minden reggel fölbredtem az első kakaszóra, kitártam ablakomat, ledöleszkedtem a párkányra és csodáltam az erdőszeg tengerzöldjét. És hallgattam a rigó füttyentését, a kakuk madarat vagy a tücskök czirpelését, melyek a vadvirágok, gyümölcsfák, vagy a sötét fenyő bokrai között csaknem

és bajszszal, egész lényét határozottság jellemzé, Bizon Mártonnak hívták. Valahányszor nála ebédeltem, elbeszélte katonaviselt dolgait, őrmester volt, már nem emlékezem, melyik gyalogezredben. Egyszerűen, világosan és minden tulzás nélkül beszélt, mi vén katonáknál ritkaság. Kis házikója a falu végén szegénysége daczára, valamennyi között legtisztább volt. A teríték mindig fehér, a padló tisztára söpörve, az edény fényesre csiszolva s a kevés butor és ablak nem tudta, mi a szenny.

Mindez az öreg Bizon Márton leányának, Piroskának érdeme, mert édes anyja már régen meghalt. E legfőbb tizenhat-tizenhét éves leánya jobban vezette a háztartást, mint más husz-harmincz éves gazdasszony. Friss, kellemes jelenség volt, szép szöke hajjal és nagy szürke szemekkel. Bátor,

ebéd, leültünk, s ha nem, előbb egyet fordultunk a kertben, hol gyönyörű gyümölcsfái voltak, melyeket gondál-ápol. Megtanított, hogyan kell nyezni, szemezni, oltani s minő trágya legalkalmasabb az écskai határban. Az öregebb fák törzseit mind bekente mésszszel, hogy a férgék, rovarok föl ne mehessenek, az üregeket, sebeket pedig előbb mindig kitisztította, azután gondosan bekötözte. Mindezt katona korában látta, tanulta külföldön, míg ezeken meg ezeken nem is gondolkodtak ilyenre. Nagyon szerett és ragaszkodott hozzám, mert látta, gyermekei nem hiában jártak iskolába. Epen ezért fordultam hozzá s panaszkodtam, hogy tanítványaim csaknem mind elhagytak. Egyideig figyelmesen hallgatott, azután pedig így szólt:

— Igaza van, Döme ur, legnagyobb nyo-

moruságunk nekünk abban feneklik, hogy a gyermekeket kiveszik az iskolából kecskét, tehenet őrizni, azután megengedik a szülők, hogy fára mászszanak, gyümölcsöt lopjanak, madárfészkeket szedjenek, szóval mind oly dolgokat műveljenek, melyek csak a daczot növelik a gyermekekben. Így lesznek aztán korhelyekké, naplopókká és tolvajokká. De így van ez már itt régesrég óta s ha a szülőket nem kényszerítik iskolába járattni gyermekeiket 12-13 éves korukig, nem is lesz máskép soha. De ez a kormány dolga. Mi hiába törjük rajta fejünket. Én azonban, mi engem illet, azon vagyok, hogy gyermekeimnek tehetségem szerinti nevelést adjak. Ha valaki, én láttam és pedig gyakran, mi iszonyu valami a tudatlanság. Ha jobb nevelésben részesülök, ma legalább is kapitány vagy ezredes vagyok, mert ép egész-séges ész és bátorság nem hiányzott. Ez oka, hogy minden erdészi tudományom daczára ma is csak erdőkerülő vagyok.

A jó ember átlátta, hogy gyermekeinek és még ne-hánynak oktatásából én hat hónapon keresztül meg nem élhetek. És épen ezért közölte velem, hogy másfél órányira három jómódu unitárius bérlő lakik. A legidősb köztük, a család feje vasárnaponként fölolvastat a bibliából és evangéliumból unokái körében, de ez nem elégti őket, s a gyermekek is már oly korban vannak, hogy szeretnének a szentírásnál egyebet is hallani, és az öreg már maga személyesen nem egy izben tudakolta tőlem, ha nem tudné-e a környéken valami jóra való tanítót. — Ha kívánja, — mondá az erdőkerülő, — szívesen elvezetem a szomszéd majorságba, és meg vagyok győződve, hogy nagy örömmel fogadják majd az ön ajánlatát.

Ez indítványomnak igen megörültem, s egész készséggel elfogadtam, sőt azonnal meg is határoztuk a napot, melyen az unitáriusokat fölkeressük. Csütörtök reggel tehát fölkerelkedtünk. Az egész tájékat fehér köd takarta s a fenyők csúcsai sajátságos világításban bontakoztak ki a félhomályból. Az erdőkerülő kutyái hol elkerültek

bennünket, hol elmaradtak tőlünk. Öt óra előtt pár perczrel fölkel a nap, s midőn a leveleken millió meg millió harmatcsepp ragyogását láttam, rég nem érzett öröm lüktetett szívemben. A vén erdőkerülő rágyujtott és szokása szerint magában mosolyogva mondá:

— Látta, Döme ur, ezt aztán sétának nevezem, melyet fiatal embereknek soha se szabadna elmulasztani. Nézzé a napot, hogy erőlködik áttörni a ködön, sugarainak ereje hogy bont, hogy oszlat, s mint száll a harmat le a völgy felé. És fél óra múlva se köd, se harmat. Az egész táj tiszta és sima. Faluk, erdők, folyók, ösvények és országutak szemléltomást bontakoznak ki előttünk.

Payer Gyula az északi sarkvidéken. (Fénykép után.)

Oh Döme ur, igazán vétkeket követ el, ki ágyban hentereg a helyett, hogy a természet kebelére sietne. Ha tetszik önnek, minden csütörtökön megtehetjük ez utat.

— Azonnal fölcsapok, — mondám, még mindig csodálkozva a nagyszerű látványon.

Azután tovább mentünk s az első kakaszóra már nem messze voltunk a majortól. Az erdő mindegyre világosodott s egy szelid emelkedésű halom oldalán, pázsitos rét ölen, hol egy harsogó patak szaladt tova, vidáman nevetett felénk Nádfalusi Máté fehérre meszelt házikója. Az egész major, valamint a lakás a legnagyobb rend- és tisztaságszere-tetről tanuskodott, és hirdeté, hogy a kik itt élnek, nem boldogtalanok.

Midőn az erdőből kiléptünk, legelőször egy hosszú fekete szőrű bundás kutya jött ugatva felénk, azután mindjárt maga az öreg Nádfalusi. Köszöntünk, mit az öreg barátságosan viszonzott.

— Elhoztam, a kiről már annyit beszéltem, az écskai tanítót, ki kész örömmel vállalkozik a tekintetes ur unokái tanítására.

Az öreg komoly tekintetet vetett reám. Éreztem, hogy pillantása szívemig hat. Azután kinyitá az ajtót és ezt mondá:

— Tessék... Nagyon örülök, hogy e fiatal embert megismerhetem.

Sem azt nem mondta, hogy igen, sem azt, hogy nem. Előrelátó öreg volt. Bementünk a szobába. Egyszerű, de tiszta volt, s az ajtó sarkában egy vén lábas óra ke-tyegett.

— Korán talpon voltak, mondhatom.

E közben egy öreg, redősképi aszszony lépett be, oly fehér köténynyel, mint a hó.

— Zsuzsánna, — mondá az öreg, — az écskai tanító ur. Bizon ur, azt hiszem, előttem is említette, hogy e fiatal barátunk kész lenne unokáinkat számolni és a földmértanra tanítani. Mit gondolsz?

— Majd elküldök fiaimért, — viszonzá az öreg, végezzenek ök ebben.

És nem sokára komoly, nyugodt arccal beléptek Nádfalusi Dávid és Menyhért. Az öreg pár szóval tudatta velük ki-léteket. Azonnal észrevettem, hogy örömmel fogadják ajánlatomat. Nem-

sokára meg is egyeztünk, és nekem földatommá lett téve a gyermekeket a földmértan- és számoláson kívül még a könyvvezetésre és erdei becsülésre is tanítani.

— Döme ur, mi sok jót hallottunk önről, még azon időből, midőn a felnöttek számára tartotta előadásait. Tudjuk, hogy jó tanító és becsületes ember. De mielőtt végkép megegyeznénk, egyet kikötök.

— És az, tekintetes ur? — kérdém. — Igérje meg, hogy e gyermekek előtt vallási kérdésekről egy szóval sem teend említést.

Fülig elvörösödtem. — Mit gondol a tekintetes ur, — kérdém, — hisz ez....

— Kit egyszer a kigyó megharapott, a gyiktól is fél. Nem ok nélkül beszélnek. De hagyjuk azt.

— A mi engem illet, — mondám határozottan, — teljesen nyugodt lehet, én becsületes ember vagyok.

— Birom szavát, s ez becsületes emberek között elég, — viszonzá komolyan.

Azután elővett egy palack diópalinkát, s megtöltötte a kis pohárkával. Midőn félhajtottuk, kezét szorítva távoztunk.

Utközben elgondoltam, hogy most már szegény öreg szülőimet is segíeyezhetem és boldogan gondoltam arra, hogy az isten a jókat soha el nem hagyja. (Folyt. követe.)

A Tisza partján.

„Szegény Tisza, minek is bántjátok!” éneki Petőfi, legszebb versei egyikében. A közelebbi mult években más baj volt a Tiszával, mint az előtt. Mikor még Petőfi is énekelt, azért bántották a Tiszát, hogy sok is a vize s előtt mindent. Pár évvel ezelőtt fölláttatott az új theoria, hogy a szabályozott Tisza, nem önthetvén ki, örökös szárazságot hozott Magyarországra, s talán eső se lesz többet az alföldön. No hiszen, alig terjedt el az új tan, uszhattunk ismét nyakig a Tisza kiöntéseiben, de meg az égi áldott esőben is. Mintha csak azért esett volna két esztendőig oly sokat, oly makacsul, oly folyvást, hogy azt az új tudós theoriát tökéletesen elmossa. Ugy látszik, el is mosta szerencsésen, s nem félhetünk, hogy majd egyszer ismét a nyakunkba akaszszák.

A „szegény Tisza” pedig megy tovább a maga rendes útján; azaz hogy: dehogy rendes, nagyon is széles útján. A tréfás monda, hogy a teremteskor a folyóvizek közt leghátul maradt s ágyat nem kapott Tisza egy pár szanaszét tévedező tinó ekéje után girbegörbén támadt barázdába ömlött el, olyan igaz, szemléletes és találó, hogy a Tiszának nem csak eredeténél, hol minden patak így kacsaringóz, hanem még mikor folyóvá, sőt folyóvá nőtte ki magát, akkor is megtaláljuk képet a mondában.

Emberek is vannak hozzá hasonlóak. Emberek, kiknek nemcsak ifjúsága volt szélesre kalandozó, a féktelen szenvedélytől ragadva minden percben új meg új irányban induló; kik férfi korukra is megtartották az iránytalan, bár hatalmas tévedést. Új utakat törnek mindig; szétszakgatják gátjait, s néha áldást, néha romlást hoznak magukkal, nagy körben, a mint széles folyók — vagy a körülmények összetételkötéshez hozzá magával. S ha egyszer megrémülnek, ha erejük megfogy, tevékenységük meglankad? Öregnek is oly tévedező, ábrándosan elbogarzó maradnak; az ember az utolsó percig nem tudja: jobb vagy ballábbal foglalkozni-e s irjokba lépni?

„Szegény Tisza! minek is bántjátok!” ugy szerettem partján sétálni, sárgás iszapfövennyel homályos tükörrel merengeni, füzes csaltitaj közt bujkálni egykor! s ugy vissza-visszavágyom gyakran még most is partjára. Ifjú valék, s a szabadság szabálytalanságai, a még soha nem látott tenger végtelensége volt ideálom. Hol Derzs, Abád, Roff, Bó felkőreibe megkanyarodik, mint egy neki pattantott karikás s lassu, lomha folyásával estére oda hozza vissza a tutajt, hol reggel lebegett volt, s ugyanazt a tornyot kétszer-háromszor is megmutatja, más-más oldaláról, a rajta evezőnek: oh mennyiszor gyönyörködtem benne! Hányszor szálltam át csónakon rekettyés szigetebbe, s hányszor láttam viz alá merülni ugyanazt a szigetet, hogy bokrai egészen eltűntek a hullámokban s csak egy-egy magasabb sűrű kinmaradt csúcsa mutatott még feltöle: hol a helye. A Petőfi csinos paraszt menyecskeje rám is átnézett a túlsó parttól, a mint korszát megmerített jött s rajtam feledé tekintetét, míg a korszó megbuggyant. A violaszín ég pompája, estenden, fel-felgyul meg emlémben, s ha behunom szememet, hogy a képződés jobban dolgozhassék, látom lelkem sötét lapján szikrázni a holdengár által épitett hid apró tündércinek aransarkantyuit, s szinte hallom a kis tündérsarkantyú pengését. . . .

Később megfordultam az Al-Tisza mellett is. Szivdobogva siettem partjára. Nem változott, nem vult meg, annyit — s annyi mérföldnyi ut semmit sem változtatott rajta. Azok a sárga-zavaras hullámok, az a hőmpolygó hányavetés, azok a sűrű rekettye-bokrok s a parttól a hullámokba mártakozó öreg füzek, fiatal hajtásai.

Az a kanyargás s azok a széles kiöntések, hollandi arcu tavakkal. Az a Tisza, a mi régen, a mi fenn. Az igazat megvallva, én sem sokat változtam azóta. Most is ugy megkap a végtelenség tekintete, most is ugy megröbbantja szívemet a szabadság gondolata s most is ugy rabja vagyok a képződésnek. Csak a test, a test! most már nem birom a szigetig hajtani a csónakot, s ha „feszitem a lapátot” — „szinte izadok.” De ki ne felejtene el a vénülést, ha fiatalasága helyeire visszaemlékezhetik s ki ne szedegetné a frissen kivetett homokból egy eltemetett s ujra felszínre került világ csigaköveit gyermekes örömmel ott, a hol egykor hasonlót szedegetett?

Tisza, Tisza! partodon megállva, az elröpült ifjúság nyit, végtelen panorámája emelkedik szemem s lelkem elébe. Szép vagy, alföldi folyó, szeszélyes kanyarulatával s partjaid nem vénülnek meg soha, mert mindig új hullámok öntözöd azokat, s a korhadt vén füzek helyét fiatal hajtásokkal dugdosod tele. A nép sem agg meg partjaidon. Nemzedéket nemzedék követ, s az alföldi leány ma is oly viruló, oly frissen szedegeti piros csizmás kis lábát fvényedben, mint anyái egykor.

Virulj örökre, szép rónaság, s legeltesd kövér gulyáidat soha el nem apadó emlőid duzzadó gazdagságán. S te, hazám folyója, igazi magyar folyó te, kinek bölcsöd és sirod e föld s számodra a nagy világon e kívül nincs hely s-hol, légy tükre hazámnak: ha széttröd is olykor korlátaidat s elönteszsz mindent körül, meghiggasz ismét szépen nem sokára; ha zavaros is olykor futásod felszine, kitisztul ismét s derülten veti vissza berkeid reszkető árnyékát s a csillagos ég mosolyát!

— á —

A Kárpátok.

(A „Times” után.)

Oly időben, mikor e kérdés: „Hova menjünk?” — ismét előtérbe kezd lépni, az ön olvasói kétszerte szivesebben fognak engem egy egészen új vidékre követni, a mely pedig minden újúsága mellett is nem valahol az Antipódoknál (ellenlábak), hanem Európa szívében fekszik, alig egy napi járóföldre (természetesen vasuton) az angol turisták megszokott nyári mulató helyeitől, de a mely mégis oly terra incognita még eddigéle, mintha épen Afrika kellős közepén rejtőzködne. Ez az új tartomány pedig a Kárpátoknak, Kelet-Európa és Alpjaik hegyes vidéke. A mi terjedelmét illeti, az elég nagy; mert Bécsen alól néhány mérfölddel a Duna mellett kezdődve, a hegységek nyugatról kelet felé hatalmas félkörben egész Magyarországot bekerítik, elválasztván azt Morvaországtól és Galiciától, azután délkelet felé fordulva körülveszik Erdélyt, s onnan Galacztól mintegy 60 mérföldnyire hirtelen nyugotnak irányulnak s nem kevesebb mint 160 földrajzi mérföldnyi futás után visszakanyarodnak az aló Dunához, a hol e folyó az osztrák-magyar területet elhagyja. Az egész hegyrendszer, szétágazásával együtt valami 4000 földr. □ mfd. területet foglal el, fővizválasztó képezve északi Európa síkföldje és Európa délkeleti része között.

E nagy hegyrendszer nem nevezhető hegyláncnak, mert több külön hegycsoportozatból áll, melyek mindenképen megvannak a maga szétágazásai s ez által mind alak, mind jelleg tekintetében még az Alpoknál is sokkal nagyobb változatosságot képes fölmutatni. Habár a kárpáti hegykirályok közül, melyeknek legmagasbika is csak körülbelül 8400 lábnyira emelkedik, magasra nézve egyik se mérkőzhetik meg az Alpok óriásaival, és habár a sziklák sajátságosan meredek jellegűl fogva jégmezőknek csak csekély nyomai láthatók, már maga e sajátságosság is oly egyszerű tájfélséget kölcsönöz az egész hegyvidéknek, a melyet csakis Norvégia legszebb részeiben találhatnánk fel. A legnagyobb és legmagasabb hegycsoportok közül a legtöbb elszigetelten áll és oly hirtelen emelkedik föl a síkságból, hogy többnyire mindenik sokkal nagyobbnak látszik, mint a mekkora voltaképen. Hanem e roppant hegyrendszer valódi báját a tájképekben, növényzetben, az ott lakó népekben s azok műveltségében de főleg a minden lépten-nyomon szemünkbe ötlő ellentétekben mutatkozó nagy változatosság lépezi.

*) A „Times” f. évi jul. 23-iki száma Pozsonyból keltezte adja az érdekes közleményt, mely oly szépen írja le a Kárpátokat és annyi jóakarattal emlékezik meg hazánkról és nemzetünkről, hogy jónak láttuk azt olvasnunkkal egész terjedelmében megismertetni.

Most széles, nyit, mosolygó völgyekben járunk, melyek tele vannak városokkal és falvakkal; majd minden magasabb dombot vagy új izlésű kastély koronáz, vagy valamely régi várnak dűledező romjai ékítnek, melyekkel ugy tele van az egész ország, mint akár a Rajna vidéke; majd meg hirtelen, mintegy varázsvessző ütéseére, a dombok és hegyoldalak összeszorulnak s egy vad sziklavölgyben látjuk magunkat, melyen át az imént oly szelid, békés folyó iszonyu sebességgel rohan tova, vizeséseket és forgatásokat képezve s alig hagyva csak csak annyi helyet is, hogy kevése időig ugy dolgoznak, mint senki más, de aztán ismét átadják magukat a valódi keleti „semmit-tevésnek.” Majdnem ily nagyszerű változást idézett elő a hegyek közti lakás az oláhoknál is, a kik a déli Kárpátokon és az Al-Duna mentén mindenütt el vannak terjedve. Itt az oláh is megsziant ama közönyös, tunya népség lenni, a mi a síkságon, t. i. erélytelen, télen, s ha csak föl nem ingerlik, egészen szentvelen, szóval Kelet-Európa lazaronéja, ki szeret nyáron át a napsugarain sütkérezni, télen pedig sátoros kementéje mellett egy padon a tűz előtt heverészni, melynek füstje, kemény nem lévén szokásban, a viskó szalmafedelén szivárog keresztül a szabadba. A Kárpátok oláhjai egy valódi pástornépnek majdnem egyedüli maradványát képezik Európában, mert a nyarat és az ősz fent a havasokon töltik s nyájkálak el-kivándorolnak a törökországi lapályokra, hol még a Konstantinápoly fölött emelkedő dombokon is gyakran lehet velök találkozni.

Ime tehát, itt van mód válogatni a népiismeret tanulmányokban, és föltalálhatjuk a polgárosultság ellentétét a falusi élettel és a jómódú városi kénelemtel kezdve lefelé egészen a kezdetlegesség oly állapotáig, melyet máshol nem egy könnyen feltehetünk föl. (Vége köv.)

Ausztráliából.

(Eredeti levelek.)

V.

Sydney (Uj déli Wales), 1872. ápril 7.

Elhagyva Brisbane-t a „City of Brisbane” gőzösön, ismét a sik tenger vészes hullámaira biztam életemet és mondhatom, hogy ez szelidebben bánt velem, mint nem egyszer a lelkiismeretlen emberek, mert bár nélkül jutottam a szárazra.

Két és fél napi menet után egymást követve tünk fel Uj déli Wales gyarmat lapos, sziklatott homok-szirteit, melyek a patagoniai partokra emlékeztettek. A part szemlétől keletre délután a világító torony melletti keskeny sziklakapun át bejutottunk a sydneyi kikötőbe: a Port Jackson öblébe.

A kikötő 5 vagy 6 angol mérföld hosszan nyulik be a tengerbe szakadástól dél irányba terjedve s hosszadát öblöt képezve, mely több, keskeny, tekervényesen kinyuló földnyelvek által felosztott öblöskére oszlik. A part alacsony, szirtekkel borított és rajta nem díszlik tropikus növényzet; csupán tülevül bokrok és csenevész bozót, mely közül mint koldus rongyain át kilátszik a kopár sziklatet. Az igazságtól azonban legkevésbé sem térlek el, ha azt mondom, hogy a Sydney-öblöt a világ egyik legszebb és legalkalmasabb kikötője, melybe a legnagyobb hajót is bátran be lehet vinni, oly mély a vize s egyszerű mind szakadatlanul változatos szárazföldi és tengeri szele ciklikál, melyet kedvezőleg föl is használnak a hajósok.

A kikötő számos hajlásokból (lore) áll, mely földnyelvek dús lombzattal borítják; ez öblöskék oly mélyek, hogy a part széléig jöhetnek a hajók, de ugy eloszolnak benne a nagyszámú kisebb-nagyobb járművek, hogy a kikötőt teljes nagyságát egy tekintettel alig foghatjuk föl. Naponként külön-mennek ki és be a világ minden részéből különböző nagyságu gőzös s vitorlás hajók. A kikötőben rendszeren egy-két angol hadihajó és több főszerelt s fegyverzett gőzös állomásoz.

Sydney város a Port-Jackson öblöt keleti oldalának hosszán nyulik el. Ez oldal négy keskeny hajlást vagyis öblözetet képez földnyelv által van elválasztva; az északiak leginkább pompás nyaralókkal és díszparkokkal borítottak, míg a közönséges részben a botanikus kert s majd egy igen látogatott lombdús sétater, a harmadikon a kormányzó palotája, mely egy lovagvárhoz hasonló, apró tornyocskával, kiszököllesekkel magas keskeny ablakival és csúcsba végződő iveteivel

s a palotát díszes angol izlésű park veszi körül. E földnyelv csúcsán egyszerűsind egy kis körörod is van melynek alacsony falpárkányzatán ágyuk lelekednek az elmenőre. A negyedik földnyelv egészen be van borítva tömött háziorokkal: a város zómével; a partszélén dokkok, r.iktárak, kereskedelmi és hajóterületi épületek, míg feljebb díszes paloták emelkednek, s a tetőn a hajó-jelző torony. Ezenkívül távolabb még több öblöskö van, melyeknek szirtek partjain külváros-részek fekszenek, egyszerűsind a háttér egész ki a tenger széléig háziorokkal van rakva, s együttesen áttekintve, elbájoló képet tár előnkbe.

A túlsó oldall szintén érdekes öblözeteket képez, de ez még nyugrészt erővel van lepvé, csak itt-ott láthatók egyes házak. De ha a fak sürüje közé hatolunk, hatalmas teleprek bukkanok. Ott van a zajgó ocean mellett a kedves fürdőtelep s a vagyonszakad csinos nyaralóval megratott Manly Beach, és bent az öblöben épen Sydney átellenében North Shore magas szirtes hegyháton: az öblöbe szakadó Paramatta folyam 15 mfd. hosszin csak folytatása a bájoló panorámának.

Sydney, bármely oldalról tekintve, rendkívül érdekes látványt nyújt; tömött háziorai csint és fényt árulnak el, a mely még akkor sem tűnik el — mint Konstantinápolytól, — ha közelebből vizsgáljuk is meg. Utcái szabályosak és egyenesek; nem oly néptelenek, mint a spanyol városokéi, de nem is oly zajosak, mint az amerikaiak. Az igen hosszú György-utca fő utvonala s egyszerűsind díszes is a városnak, és egyik központja a világgerekedelemlnek. A házak általában s mindenütt található és könnyen dolgozható homokból építve s az építészet csinra, alakra és erőre nézve a nélkül, hogy filigrán faragványokkal tulhalmozva lennének — a legjobb izlésről tanuszkodnak. A homokkó világos sarga vagy barna-vörös szine az épületeknek arisztokratikus szinezetet kölcsönöz. Kellemesen tünek elő a nagy ablakok csúcs-iveikkel, a homrona vésett ablak-oszlopok és az elügrő erkélyek.

Társulati és középületi számosak és valódi díszes a városnak; így a városháza, a postahivatal, muzeum, bankok és számos egyetek, hivatalok épületei; de a magán házak közül is valódi palatá-csoportok kerülnek ki. Templomai is számosak, mi a vallás-szabadságot jelzi, mert minden vallás-felekezet saját templommal bír és a legtöbb jó izléssel van építve; miniatúr-képei az európai ódon góth mesterműveknek, feljújta érdekes pót-díszítványokkal s a dívtos jelenkor izlésével.

Sydney még nem számít életkorában egy szárazdot, s máris 190,000 lakossal bír és napoként gyarapodik. Az utcákon még számos építetlen hely van; más helyett épülőfélben levő piloták és jó izlésű házak. Naponként terjed a város, határa szélesbül; ezrenként jönnek az ó-világból gazdag és szegény teleplők, ugy, hogy rövid időn belül telken fog Európa első városaival. Rendőrsége angolos; konstáblerei londoni formára öltözve s minden utcáson láthatók; nagy számmal vannak a titkos rendőrök is (detectiv), kik a rablók és tolvajok ellenében kitűnő szolgálatot tesznek. Számos bércocsi áll kijelölt helyén és olesón használhatók. Az utcák és számosház légszesszel világítják; vízvezeték szolgálatja az ivó- és utcák öntözésére való vizet, s a város általában jól van csatornázva; az utcák faragott kővel kirakott séfautakkal vannak ellátva. Jeles tudomány intézetei vannak; muzeumban majd minden ausztráliai állat képviselve van. Egészség szempontjából gyönyörű és terjedelmes s taktérjei, díszparkjai és nagyszerű botanikus kertje nevezetesen szolgálatot tesznek, a külvárosok is mind megannyi parktelepek, de meg még a környék rengeteg bush-ja is. Itt tehát vándorló nyaványa nem uralkodhatik, sem nem keletkezhetik.

Meg kell még emlékeznem ez alkalommal az új déli Walesben fölledezett *Tamboroora* és *Woolgong* gazdag aranybányákról. A sydneyi s általában az összes ausztráliai lapok telve vannak e két bánya gazdag arany claim-jának*) leírásával. — A Holman és Grohman nevek emelkednek ki a számos szerencsések fölött; a Holman-testvérek máris roppant gazdagok, a mint a lapok írják, 1 millió sterlingen felül állnak, s most egyszerre 3 és fél mész aranyat küldöttek Sydneybe, mely ki volt állítva az „Egyesült részvénybank”-ban, s melyet én is láttam — Számosan lettek szerencsések 5—10—15—30, sőt 40 ezer font sterling értékű találmányaikkal. Sydneyben épen azon hótelen vagyok szállva, hol ezen egyének laknak.

*) Egy nevezik az ausztráliai diggerék (arany-ásók) az arany-tartalmú földrészeket!

A jelen pillanatban annyi itt a pénz, mint a meanyi aligha van a magyar bankokb összevétel is. A szerencsés emberek azt se tudják, mit tegyenek temérdek nyereséményekkel; szórják haszontalan tárgyakra. Pedig a pénz előrdül és nem találják ujra fel. — Denique a tamboroora-i és woolgong-i bányák több millió uncia aranyat szolgáltatnak és jelenleg a világ első aranybányái. Nagyszámú társulatok alakultak, melyek megveszik egységtől a claimeket és dolgoztatják rendkívül nyeresémények reményében. — Az aranylás sokakat magragad és csoportosan rohannak e bányákba, ugy hogy Tamboroora-ban máris 5000-en dolgoznak, Woolgongban 3000-en; de ezek közül igen sokan csalódnak, míg egy-kettő szerencsés lesz.

VI.

„Mary Blair” 4000 tonnas vitorlás hajón (Chinai utamban). 1872. ápril 15.

Nem mulaszthatok még egyetmást utóirat-képen Ausztráliáról elmondani.

Ausztrália hivata van az első gazdasági állammá lenni a földgömbön; földje kitűnő s éghajlata oly kedvező, hogy a meleg égjai növénytől a mérsékelt zonát kedvelőig minden buján terem. Queensland a kávét, ezakoraadat, a ozukorocirok több fajtát, gyapotot, banánszét stb. Uj-déli-Wales és Déli-Ausztrália pedig a theát, kukoricát, búzát, rozsort, szőlőt s általában a gyümölcsök és gabonák minden fajtát termeli. Ugy szintén mindennemű hasznos állat általában tenyészik; az ausztráliának kellőleg is földjűk fogni ennek hasznát, s nem is mulasztanak el azok szaporítására és nemesítésére semmi alkalmat; merinó-juhait, telivér lovak, jó fajtájú marháik és hizékony sertések a kiállításokon évenként a legszebb eredményt tüntetik föl. Számuk máris meglepő, mert a jelen év elején közzét statisztikai kimutatás szerint juh 32 millió fölül, marha 10 millió, ló 6 millió és sertés 4 1/2 millió volt; mily rendkívüli eredmény már ez is 2 1/2 millió lakossághoz arányitva. Denique látszik, hogy szorgalmat fejtenek ki és a munka háládatosan jutalmazza magát.

A gazdaságot itt a legnagyobb arányban kifejthetik, mert rendelkezésre több száz ezer mérföldnyi első osztályú föld áll, s egyesek 3—400 mérföldet is vehetnek; ugy szintén a bérlegetészet is óriási mérvű lehet, mert 10 holdtól 1000 mérföldig lehet bérelni legelőt, van itt olyan juhtenyésztő, kinek fél millió juha van; a vetélkedés az Eszterházy herceggel való fogadásban itt könnyen az angol részére dőlné el. Mily gyakorlatilag tudják fölhasználni a gyapjút, bört s a húst, azt egyik levelemben kellőleg előlтам.

Fagygyal, dérről, jéggel és több e nemű csapással nincsen küzdelmök; de van ennél sokkal veszedelmesebb más elemmel, t. i. a rendkívüli szárazsággal, mely fölemészt Ausztrália minden forrását, sőt igen sok patak és folyam vizét is; ugy szintén az izzó széllel, mely különösen a műveletlen tereken pusztítólag dühög, s a beföld homokhalmait épen ugy ragadja ide s tova, mint a Számum a Szaharában, megfojt és elől állatot és embert, a növényt kiágeti, a föld nedvét kiszívja. Majd ismét az ősi és teli hónapokban megnyílnak az ég csatornái, ömlik az eső; a fellegetszakadások a legcsekélyebb eret is óriási folyammmá növesztik, ugy hogy a folyamok 25—30, sőt 35 lábnyira is földagadnak, rombolnak, pusztítanak; járhatlanná válik a föld; az iszap és a mélységek miatt megakad a közlekedés. Rendkívüli folyam-áradásokról minden évben lehet hallani Murray, Swan, Darling, Fitzroy, Hunter és a többi folyamok óriási tereteket borítanak el; a postaközlekedés hetekig megakad. A mult hónapokban számos tudósítást lehetett olvasni a hírlapokban az áradásról; a távirtdát lerakó expedíciók hetekig kellett várni, míg az eső és áradás lecsillapult; a föld annyira ellágyult, hogy s gyalog, se lóháton, még szekérral sem lehetett tovább halatolni, s temérdek távirtdarudat kimosott az ár.

E távirtdarud expedíció a fölledezesek történelmében egész korszakot képez Ausztráliában. Ugy látszik, sokkal nagyobb veszélyekkel kellett ezeknek küzdeni, mint a kabelt lerakóknak a sik tengeren a korállzónyos telepeken; mert azok a kijelölt időre bevégeztek műveletöket, ugy hogy a mult év nov. 26-án következő tudósítást lehetett a lapokban olvasni, melyet Douglas kapitány, az északi terület kormányzója, Jávából a tenger-alatti távsürgönyön kapott Port-Darwinban:

„Tisztelettel tudatom önnel a távirtdarudok egyesület nevében, hogy tegnap a tengeralatti kabel-összeköttötést az önk gyarmatjával, Jávával s az ayaországgal és a keleti világgal ered-

ményesen bevégeztük. Adja az ég, hogy ezen vonal sokáig a béke szónoka legyen és az önk-jel-szavát betöltse: „Advance Australia!”

De a port-darwini és dél-ausztráliai (A delaide) vonalon bevezetett más, szomorú tudósítások érkeznek. E vonal 1850 angol mérföld hosszúsága lesz, ha elkészül; de nagyobb része lakatlan, műveletlen, sivar, homokos, kiégett földtelepen vonul át, hol az elemekkel való küzdelem ugyancsak kijutott az expediciókhoz. A mint egy levélből olvastam, melyet a dél-ausztráliai német lap közölt a Hugh-river környékéről, a társaságnak kifogyott a vize, s az egész környéket összekutatta a Hugh-river medrében hosszasan (több napokig) menve, nem találtak egy csepp vizet sem, úgy hogy utoljára kénytelenek voltak több lovat leszárnai s azoknak vérvél csillapítani szomjukat, de még azután is, míg segély érkezett, a szenvedések miatt kettő borzalmas kínok között meghalt, többen megsiketültek s örülotes víziókban szenvedtek, sirtak, nevettek s öntudatlan badarságokat beszéltek összevissza, mikre később nem emlékeztek. A lég izzó volt, gyakran arcozta a földre feküdtek, hogy abból szívjanak enyhébb leget; végre hat napi ide s tova vándorlások után megérkezett a segedelem a társzekereken, melyek az elcsigázott társaságot a kijelölt működési tere szállították. Ott egy hét múlva azt a hírt vették, hogy nagy esőzések vannak a Hugh-river környéken s a folyam medre 5 láb magasán vízzel van borítva. Lehet képzelni, hogy mily zuhogó záporok kellett esni, hogy a 400 láb széles folyam-meder annyira földgádjon esővíztől. De végre is mind-ezen küzdelmeket legyőzve, az év közepén bizonynyal össze lesz kötve a tengeralatti huzal egész Ausztráliával, s egy-két napi időközben megtudhatják a föld túl oldalán lakóknál előforduló eseményeket. Hanem borzasztó magas áron jutnak a hírekhöz; a mint egy hivatalos tudósítás értesíti a közönséget: a gyarmat bármely pontjáról Port-Darwinig 20 szó egy sterlingbe kerül, míg onnan Londonig 8 sterling és 10 shillingbe, úgy hogy a mi pénzünk szerint 100 forintot felül jön néhány szó közlése. Mindazonáltal az ausztráliaiak és a velük érintkezésben álló kereskedelmi világ kétségkívül — jövedelmező — fel fogja használni tudni.

Ss. Török János.

Grönlandi eszkimók nyári tanyájukon.

A sarkvidékek rideg, terméketlen földje közvetlenül majd semmit sem nyújt lakóinak táplálékul; ezért az eszkimók fő élelméjüket csak az állatvilág szolgáltatja; halászatból és vadászatból élnek. Tartózkodási helyük tehát az állatok vándorlása szerint folytonosan változik; telen a tengeri kutyák és halak utját követve, ők is dél felé húzódnak, nyáron pedig, mikor a nap melege kissé feljebb hatolhat és a jégtől megszabadult tengeren a halak, tengeri kutyák és vízi madarak roppant sokasága észak felé vándorol, az eszkimók is fölcsúsznak sátorfájukat és a magasabb északra oly öblei körül és szigetein ütik fel nyári tanyájukat, hol bővebben vannak mindenféle élelmi szereknek.

A Grönland nyugati partjai körül fekvő szigetekben sok ily eszkimó-tanya látható nyáron át, közvetlenül a tengerpart mellett. Lakói egymás közt a legjobb egyetértésben élnek; özívódás, veszekedés ritkán fordul elő, akkor is legfőbb ször az asszonyok miatt. Az eszkimó szereti a békét, nyugalmat, sőt némi tekintetben tanyának is mondható, kivéve ha vadászatban van; ilyenkor fáradhatatlan tevékenységet fejt ki. De az iránt, a mi nem föltétlenül szükséges és öt közelebről nem érdeklő, közönyös és nem sokat törődik vele. E sarkvidéki emberek nem képeznek államot, sőt még főnökeik vagy más előjárók sincsenek, a kiknek engedelmességet tartoznának. Minden tulajdon tisztán személyhez van kötve és a tenger táplálja mindnyájukat. Mindenki úgy él, a hogy tud, a nélkül hogy embertársának kárt okozna. Ha az eszkimónak a vadászat jól sikerült, ha neki az sok hús halat és halzsirt jövedelmezett, nincs egyéb kívánsága.

Rajzunk egy nyári eszkimó-tanyát mutat, főképp borbé burkolat, moscos lakóival. Sátoruk elég nyílt és szellős; látszik, hogy nyárára készült; nem oly szűk földalatti kunyhó, mint a melyet tölire szoktak építeni jégből és hóból, és a melybe csak hansen csuszva lehet bejutni.

Egyveleg.

*(Egy hasznos szer a balhák ellen.) A balhák nagy számban leginkább kutyák és macskák által csempésztetnek be a lakásokba és családi körökbe; úgy szintén rendszeren a disznókat telvék az apró, de érezhető „csipő” ellenséggel, különösen a melegebb évszakokban, a midőn az etetés vagy az ólak megtekintése végett oda közeledő emberre tömegesen ugranak, s csakhamar egész legió lepi el. E kellemetlen vendégek elpusztítására igen jó a kajmancsor-fülből készült olaj. Azonban egy sokkal olcsóbb és egyszerűbb mód, ha oly vidékeken, hol kajmancsor terem, a kutyákat és macskákat a fűvel főtt lugba rendszeren egyszer hetenként megfürösztik. Továbbá kaszálni is lehet a fűvet, s ezt havonként egyszer a disznólokba elszórni. A hol ezen fű nem terem, a belőle készült olajat kell megszerezni. Ez esetben leghelyesebb szineget vagy szalagot mártani az olajba, és azt a kutyák és macskák nyaka köré kötni; nem árt ezenkívül disznók háttára és filetové közé egy keveset csepegtetni, a mit legjobban az etetésnél lehet tenni, a nélkül hogy az ember velük érintkezzen. Ha

Grönlandi eszkimók nyári tanyájukon.

ezzen módszert 12—14 nap ismételtük, úgy a balhák a háziállatokból végkép kipusztultak, a mi nemcsak az állatoknak nagy könnyebbségül, hanem a háziaknak is kényelmül és tisztasággal szolgált. Hasonlólag a nevezett olajba áztatott kötéllel a lovak nyakát és farkát körül lehet kötni, csakhogy a kötelet mindennap újra be kell az olajba áztatni. Ennyit e szerről. Még csak azt említenék meg, hogy a kajmancsor a Linné-féle rendszer 14-ik osztályához és a második rendhez tartozik, s leggyakrabban szombékos helyeken, lapföldeken vagy hegyi vidékeken terem. Ezen „Pedicularis” legtöbb neme sötétpiros vagy sárga virágokkal, és piszkos sötétzöld, finoman osztott levelekkel bír. A kajmancsor legismertebb fajához tartozik az erdei hunnyász (Pedicularis sylvatica), a posvány kajmancsor vagy kakastaréj (T. palustris), s végül a technikus elnevezéssel bíró Pedicularis sedeticus, mely csak magas hegyeken terem.

*(Kik terjesztik a kolerát?) Több orosz lap azon nézetben van, hogy Kijev városában a rendszeres évenkénti kolerát az öt évről évre legalább 200,000-nyi számban összeszerelő jámbor zarándokok állandósítják. A fentemlített lapok például idézik, hogy a múlt év augusztus 15-én Kijevben 72,000 zarándok volt, kik a kolostorok udvarában szabad éj alatt összeszűfolyva laktak és háltak, minek folytán csak a szent Zsófia és Mihály című kolostornak udvartisztítása 15,000 rubelbe került. *(Robinson szigete.) A párisi hivatalos lap közli jelentését Agassiz tanárnak, Juan Fernandez, mint Robinson Kruzoé szigetén tett látó-

gatásáról, mely Valparaisótól mintegy 360 angol mértföldre esik. A 10 angol mértföld 3—4 mértföld, széles sziklás sziget népeisége néhány nyár-órbból áll. A sziget különben termékeny s jeles gyümölcsre van, erdeiben pompás myrtoceusok teremnek. Egy nyugat felé fekvő magaslaton áll Robinson sziklája, mely ércztáblán a következő feliratot viseli: „Selkirk Sándor Tise ekvóziái grófságból származott matróz emlékre, ki e szigeten teljes magányban négy évet töltött. „Cinque-Ports” 86 tonnás és 60 ágyúval bíró gálya által 1704-ben hozott a földre, honnan a „Corsar-Duc” nevű hajón 1709-ik év február havában vitették el. Tengerészi-tiszt lett és a király szolgálatában halt meg 1728-ban 47 éves korában.” A kalandos utazás barlangját sűrűn látogatják; ez az öböl közelében a fő kikötőtől egy negyed mértföldnyire fekszik, körülbelül 15 láb széles. Falaira a látogatók rávésték neveiket.

*(Merényletek.) A madridi merénylet alkalomából egy olasz lap elsorolja azon gyilkossági merényleteket, melyek uralkodók és kormányzók ellen 18 év alatt elkövetettek. Ebből öt izben kísértetett gyilkosság Anglia királyán, egy izben a porosz királyon (1861. júl. 14.), egy izben az ausztriai császáron (1852. febr. 18.), hat izben III. Napoleonon, két izben II. Izabella spanyol királynén, egy izben a nápolyi királyon (1856. decz. 8.) s egy izben Antonelli bíróknak (1855. júl. 12.). Erőszakos halállal multak ki: Miksa mexikói császár, Lincoln Ábrahám, Prim J. és Obrenovits Mihály szerb fejedelem.

*(A norvég királyság fenállásának ezredévi ünnepélye.) Christianiából írják, hogy ott júl. 18-án ülték meg a norvég királyság fölállításának ezredévi évnapját. Ez alkalomra egy óriási obeliszket emeltek, mely egyszersmind Harald Haarfager király emléket is megörökíti. Harald volt az, ki déli Norvégiának ellene egyesült apró királyait megverte 872-ben (a napot nem tudni) Haarsfordban (Stavangertől északra), s mindenki, a ki túlélt ezen véres ütközetet, alávetette magát a győzedelmes királynak. A Harald Haarfager király által, vassal és vérrrel” egyesített norvég nép most évezredes évföldüljök ülte meg ezen híres király győzelmének. A Haugesund melletti obeliszk leleplezése a leggyönyörűbb időben történt. Az isteni tisztelet után pompás díszmenet vonult a nagy tere, hol legalább 20,000 ember nézte az emlékszóbor leleplezését. Az ünnepélyen Oszkár herceg tartotta a díszbeszédet.

*(Tanári fizetések Poroszországban.) A porosz kormány f. á. május 10-én kelt rendeletével az összes gimnáziumi és reáltanári fizetéseket szabályozta. E rendelet szerint az igazgatók fizetése: a) Berlinben 2200 tallér (3300 o. é. ezüst ft), b) 50,000 lakosnál többet számláló városokban 1700—2000 thr, átlag 1850 tl. (1550—2000, 2775 ez. frt); c) más helyeken 1500—1800 thr. Átlag 1650 thr. (2250—2700; 2475 ez. frt). Véglegesen megörökített rendes tanárok kapnak a) Berlinben 700—1700 thr, átlag 1200 thr (1050—2550; 1800 ez. ft); b) minden más helyen 600—1500 tallér (900—2250; 1575 ez. frt.). Ha a magyarsorsági tanárok fizetéseivel összehajlítjuk, mindenesetre van okunk sajnálkozni azok fölött, kik itt a tanári pályára készülnek. Nálunk Budapesten az igazgatók fizetése 1740 ft; a vidéken 1400; tanárok fizetése a fővárosba 1440 ft volt eddig; a magyar tanárok fizetése tehát csakélybebek forintokban, mint a porosokéi tallérookban.

*(Olasz tanügyi statisztika.) Az olasz hivatalos lap az 1871—72-re szóló tanügyi kimutatást közli. Olaszországban van összesen 7 egyetem, a hallgatók száma 10,706. A középiskolákban, ide értve a gimnáziumokat, reáliskolákat és technikai tanodákat, az ifjúság száma 19,618. Az elemi oktatás 32,782 nyilvános és 5876 magán iskolában eszközöltetik. A fiúk számára 20,725, a leányok számára ebből 18,943 esik. A tanulók összes száma 1,605,008, ezekből 908,691 fiú, 696,406 leány. Nyáron e szám a mezei munkák tekintetéből 1,165,521-re száll alá. A tanítók összes száma, 40,974. Ezekből 22,427 tanító, 18,547 pedig tanítónő.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 31-ik számához 1872. ang. 4.

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

*(Új könyvek.) Petrik Géza kiadásában megjelentek: „Keresztény hittan az evang. gimnáziumok felsőbb osztályai számára.” Palmer, Nitsch és Petri után készítette Batizfalvi István tanár. Ára 70 kr. — „Magyar nyelv-tan.” Középtanodák számára írta Torkos László, a pesti ev. gym. tanára. Második, javított kiadás. Ára 75 kr. — „A héber nyelv elemi tankönyve.” Irta dr. Ballagi Mór, a bibliamagyarizát r. tanára. Második átdolgozott kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadását eszközölte dr. Goldzieher Ignác egyetemi magántanár. Első rész. (A második rész már sajtó alatt van, s az új tanév kezdete előtt véglegesen elkészül.) — Ifj. Csáthy Károlynál Debreczenben megjelent: „Borveggytan” a gazdasági tanfolyamot hallgató néptanítók számára, írta dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni felsőbb tanintézet tanára, (ára 36 kr.), és „Függetlenség” című kiadás

HIRDETÉSEK.

Utazó-szerek. Lovagló-eszközök.

Női fűzők, öltönyök, s pipernyélű ruhák...
 Angol díszruhák, nyereg k. ruhák...
 Nyerger-szabók...
 Lovagló-eszközök...
 Soda-víz készítő gépek...
 Angol kertj. fecskegökök...
 Fagyaltkészítő gépek...
 Angol vizsűrű (Filter) készülékek...
 Egyéb a nyári idényre alkalmas cikkek...
 Pésztgőz-fűtő gépek...
 Mulattatásul...
 Kész halborjak...
 Rugsany-labdák és balonok...
 Melodion színpadok...
 Papír léghajók...
 Volnus, Karim-játékok...
 Pesten, Dorottya-utca 2. sz., a magyar királyi című szállodalával szemközt.

Uri-utca 1-ső szám.

Legújabb
Női-ruha-kelmék
bámulatos olcsón!
Hamburger Adolf
üzletében
Pest, uri-utca 1. sz. párisi ház,
Mintaküldetnek kívánatra mindentől ingyen és bérmentve megrendelnek utánvét mellett pontosan és gyorsan eszközöltenek.

Párisi hazban.
1829 (1-20)

Csak alapos gyógyítás biztosít utóbajok ellen.

Titkos betegségek, s tehetetlenség, elgyengült férfierőt,

gyakori magümlések, sőt a végképeni tehetetlenséget katonai és polgári körökben sikerrel használt egyszerű módszerrel anélkül hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gátolatlan minden igátó szer nélkül bámulatos gyorsan és alaposan (az újonnan keletkezett 48 óra alatt) gyógyítja Weiss J. gyak. orvos és szülész, az itteni c. kir. garnizon főorvoshozban kiszolgált osztályorvos, a m. kir. természetudományi társulat rendes tagja minden alkalmatossággal egy titoktartás, mint a gyógyászathoz jól beosztott rendelő-intézetben Pest, Sebészter 4-dik szám 1-ső emelet, (a „2. huszár. hoz” címzett kávéház felett), naponként reggel 7 órától 10-ig és délután 1-4 óráig.

Férfsin és hölgyek részére külön külön városba van Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 1277 (12-12)

A nehezkóros göröcsöket (Fallsucht)

levelezés útján meggyógyítja: dr. O. Killisch különleges orvos, most: Berlinben, Louisenstrasse Nr. 45, eddig százal több, tökéletesen meggyógyítottat. 1320 (5-6)

Barmszékében fekvő Léva mezővárosában, mely az esztergom-selmecbesztercebányai posta-úton fekszik, s az építendő garanybányái vaspályának állomáshelye lesz; továbbá egyike a felvidék legjelentősebb gabona-piaczainak s évenkénti 4 országos vásárral bír,

az „oroszlan”-hoz címzett **nagy vendéglő**

1 nagy teremmel, 10 vendég-szobával, kávéház, s egyéb megkívántó helyiségek, ugyintén mintegy 50 lóra való istállóval ellátva, 1873. január 1-től három, esetleg hat évre ajánlat (Offert) utján hasznosbérbe adatik.

Az ebbeli zárt ajánlatok legalább 200 ft. bánatpénz mellett, legkésőbb folyó év szeptember 15-ig az alulirt főbérnokség lévai központi irodájába intézendők, mely határnapon ez ajánlatok felbontatni fognak. Kelt Léván, jul. 20-án 1872.

A lévai urad. főbérnokség.

1325 (2-6)

SAKKJÁTÉK.
662-ik sz. f. — Bayer Konrádtól (Olmützbén.)
Sötét.

Világos indul s az ötödik lépésre mattot mond.

A 657-ik számú feladvány megfejtése.
(Pap Dezsőtől Miskolczban.)

Vil.	Söt.	Vil.	Söt.
1. Fc2-b1	Kd5-e6a	1. e7-e6	
2. Bc4-c3	Ke6-d5	2. Bc7-c2	Kd5-e4
3. Fb1-a2 matt.		3. Bc2-c3 matt.	

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József — Miskolczon: Czenth József. — Gelsen: Glesinger Zsigmond — Jászkesirén: Galambos István. — Kecskeméten: Galambos László. — N.-Szabolczon: Kovács Albert. — Budán: Tarajosi Nándor és Magyar Antal. — A pesti sakk-kör.

Előfizetési felhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

és

Politikai Ujdonságok

1872-ik évi jul.—decz. folyamára.

(Ismeretterjesztő és politikai hetilap. — Az egyik számos eredeti képpel illusztrálva; a másik rendkívül mellékletekkel bővíve.)

Előfizetési feltételek:

Postán küldve vagy Pesten házhoz hordva.
 A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: 5 ft.
 Félévre (július—december) 3 ft.
 Csupán a Vasárnapi Ujság: 2 ft 50 kr.
 Félévre (július—december) 2 ft 50 kr.

Egyes előfizetéseknél legkésőbb postai utalvány által eszközölhető, a melyre barmentesítéssel csak egy 5 krajczáros bélyeg kívánatik.

A Vasárnapi Ujság és P. Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

TARTALOM.

Az osztrák-magyar északsarki expedíció (két arczképpel és egy képpel). — Eredeti felvétel az északsarki expedícióról. — Temetőben. — Egy falusi preceptor története (folyt.). — A Tisza partján (képpel). — A Kárpátok. — Ausztráliából, V., VI. — Grönlandi eszkimók nyári tanyájokon (képpel). — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

cheni művészek nagy előszeretettel keresik fel. A helytől néhány órányira van a starenbergi tó, melynek bájos partjain tölté Gizella főhercegnő anyja, Erzsébet királynőnk vidám gyermekéveit.

(Gr. Lónyay miniszterelnök) Brighton angol fürdőben tölti augusztus hónapot; utjában pár napig Párisban is időzött.

(Benedek tábornagy), ki 1866 óta Grácban visszavonulva él, most lábát fel kínos gyomorbetegségből, melybe egy vigyázatlan meghülés a különben rendes életű 74 éves embert döntö. Most ismét folytatni fogja emlékiratát, melyben a 66-ki eseményeket fogja eddig nem ismert szempontból megvilágosítani, mely az őz katona öngigazolása lesz. E munkát azonban halála előtt nem engedí kiadatni.

(Mesterséges barlang.) Soprontól másfél órányira, Rákoson, Storno régész még 1865-ben egy mesterséges barlangot fedezett fel, melyben hajdanok népek Mithras istent imádták; s miután sok érdekes emléket s faragványt találtak benne, most a barlangnak eredeti állapotába visszaállítását indítványozzák.

(Pestiek polgári házassága Bécsben.) Rosenzweig L. hadseregbeli százados, ki Pesten állomásoz, katolikus lévén, csak polgári házasság útján kelhetett egybe izraelita menyasszonyával, Hirsch Amália kisasszonnyal, Hirsch pesti kereskedő leányával. De mivel Magyarországon ilyesmi nem történhetik, Bécsbe mentek, s ott keltek össze.

(Kholera-hír.) Swinemünde (Stettin) kikötőre m. hó 26-án vesztégarz lett kimondva, mint-hogy a német birodalom kancellári hivatal értesített, hogy egy Péter várról Stettinbe elindult hajón egy kholerabeteg van.

(Halálösök.) Fáy Antal zeneszerző, Reményi Ede hegedős-művész ipja, július 30-án hunyt el himlőben. Sokan fájálják a derék ember, jó rokon és hazafi elhunytát. — **Horváth Endre** pénzügyi törvényesbíró közelébb hunyt el Pesten. — **Pósta Alajos** körmend-kerületi esperes, s egyházas-radoczi plébános, jul. 21-én elhunyt. — **Dux Adolfot**, az „Ung. Lloyd” munkatársát, s a Kisfaludy-társaság tagját, az a csapás érte, hogy elveszté anyját: **Dux Mina** asszonyt, ki 80 éves korában hunyt el. — A külföld halottai: **Gueroult Adolf**, az „Opinion Nationale” főszerkesztője Vichyben m. hó közepén elhunyt. — **Juarez**, a mexikói köztársaság elnöke, előde és utóda a szerencsétlen Miksa császárnak, szélhüvel folytán hirtelen meghalt. (Juarez arczképét és életrajzát a „Vasárn. Ujs.” 1867. évi 20-ik számában közöltük.)

Szerkesztői mondanivaló.

— **Kölozsvár.** S. J. Az újabb ajánlatot szívesen elfogadjuk.

— **Debreczen.** P. Rövid időn közölni fogjuk, s igyekezni fogunk a kívánatot szintén 1-2 hét alatt teljesíteni.

— **Csaba.** S. E. A költemények közül egyik sem válik be. Ön a „Vasárnapi Ujság” olvasójának írja magát. Látott-e valaha a „Vasárnapi Ujság”-ban ezekhez hasonló költeményeket megjelenni?

— **S. I.** „Olvasottság ön neveltség.” Ugy látszik, mind olvasottságát, mind ismeretét kevése vitte meg, legalább a helyesírás s a nyelvtan egyéb elemeinek elsajátításában. Különben a tartalom sem áll előbb a külső felöltöztesnél; kezdetleges, elemi, gyermekes dolgok, melyeknek közlése által senkinek semmit nem használnak. A ki lapokat olvas, már tud van az efféléken.

— **Magany.** Néze meg maga, milyen hatást tehetnek nyomtatásban az ily sorok:

„Bús magányban ülök? (mért a?)
 Korhadt székeknek sivar maradványán.”

„Nincs a kibez szőlők.
 Néma négy falak állnak rajtam körül.
 De talán még jó ez!
 Mert gondolám itt maradnak belül.”

Ugy-e furcsa beszédek. Jó indulatból tanácsoljuk: hagyjon fel a verseléssel s hivatása fontos teendőjétől ne vonja el az időt ily haszontalanságokra!

— **Pitvaros.** S. L. „A Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” íckemédvény (már mint eszélyeségünk) közölnik a szíves megemlékezést a kíváncsian várják a „teremtendő új örök világot.”

HETI-NAPTÁR.

Hónapt-és hetinap	Katholikus és protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	N a p	H o l d
4 Vasár	F 11 Domokoz.	23 A 7 Trophim	29	1. p. 6. p. 6. p.	1. p. 6. p. 6. p.
5 Hétfő	Havi Bold. Assz.	24 Krisztin.	29	182 18 4 41 7 29	132 44 15 8 1
6 Kedd	Ur színev.	25 Anna	29	183 15 4 43 7 27	144 41 5 30 8 27
7 Szerda	Donát, Kajetán	26 Hermol	29	184 13 4 44 7 26	156 41 6 26 8 49
8 Csüt.	Czirjék, Jusztin	27 Pantaleon	29	185 10 4 45 7 25	168 50 7 33 9 8
9 Pént.	Román Afra	28 Prochus	29	186 8 4 46 7 24	181 6 8 38 9 25
10 Szom.	Lórincz vér.	29 Kallinie	29	187 6 4 47 7 22	193 35 9 46 9 42
				188 3 4 49 7 20	205 44 10 57 10 1

Hold változása. 3 Első negyed 12-én 7 óra 8 perczkor reggel.

A legjutányosb, világhírű és czélszerű szerkezetű

VIDATS-féle ekék

különbeféleképp alkalmazható járgánnyal, szecs kavágó-gépek, répavágók, kukorica-morzsolók, vágó- és földturo-ekék s vető-gépek folyvást jutányosan kaphatók

a Vidats-féle gépgyárban Pesten,

két nyul-utca 8-dik szám.

1828 (1-6)

Egy híres gyógyító.

Kemenes-Högyészben u. p. Kis-Czell, kit a mult évben a gyógyítás-tól elakartak tiltani, most nagy kitüntetésben részesül, neve **Domonkos Péter**, gyógyít mindennemű csonttöréseket, sebeket, dagunatokat, fizomodásokat, szakadást s többféle bajokat, mindezeket csodálatos könynyűséggel; szegényeket ingyen.

Mult évben több hazai lapok, mint csoda-orvost közölték.

1327 (1)

Pest, augusztus 11-én 1872.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábotott petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígátásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszori ígátásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyomatot elfogad Bécsben: Oppelik Alajos. Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígátás után 30 krajczár.

Dr. Livingstone Dávid.

A jelen év elején, január 22-én, az angol királyi földrajzi társulat összejövetelt tartott, melynek főczélja egy expedíció szervezése vala dr. Livingstone fölkeresésére, kiről majdnem három év óta semmiféle biztosabb tudósítás nem érkezett. Az expedíció csakhamar meg is alakult és elindult Zanzibár felé, hogy Afrika ismeretlen belsejében Livingstone fölkeresse. Ez alkalommal, miként olvasóink emlékezhetnek, lapunkban a földrajzi kutatások áldozatairól egy cikksorozat jelent meg, a melyben dr. Livingstone-ról annak a reménynek adtunk kifejezést, hogy e jeles afrikai utazót még nem tekintheti hazája és a tudományos világ végképen elveszetteknek és valóságos „áldozatnak“, mert ő még eddig csak az „elhangzottak“ közé sorozható, s több mint valószínű, hogy ha tán megtörve és elbetege-sedve is, de még mindig életben van. E reményt a következők, hála Istennek, fényes valósággá érlelte. Livingstone él, sőt a mi több, most már testben, lélekben ép, egészséges; a számára küldött segély s az európaiakkal oly régóta nélkülözött érintkezés teljesen helyreállt egészségét, meghozta életkedvét.

Fontos földrajzi fölfedezéseit, noha még most csak vázlatosan, már közölte is a világgal ama két levélben, melyeket a „New-York Herald“ szerkesztőjéhez intézett.

Az elveszettek vélt utazó föltalálását első sorban közvetve az említett lap szerkesztőjének, közvetlenül pedig egyik munkatársának, Stanley-nak lehet kö-

Dr. LIVINGSTONE DÁVID.

szödni. A dolog megérdemli, hogy elbeszéljük. Egyszer Stanley, a ki, úgy látszik, a „New-York Herald“-nak ide s tova kószáló levelezője, épen Madridban volt, mikor Bennettől, a lap tulajdonosától, táviratot kap, melyben ez őt Párisba hívja. Ide érkezve Stanley, a vállalkozó laptulajdonost ágyban találja. „Van-e önnek valami sejtelmé arról, hogy hol van jelenleg Livingstone?“ — kérdi Bennett. „Nincs!“ — felelé Stanley. „Akarja-e őt fölkeresni?“ — kérdező ismét Bennett. „Igen!“ — felelt Stanley. A vándor levelező utnak indult s elszámlálhatatlan vesződségek és kalandok után (csak hideglelésben 23-szor feküdt) végre a mult évi november 10-kén csakugyan találkozott Livingstone-nal Udsidsi-ben a Tanganyika-tó keleti partján. „Afrika jó nagy ország!“ mondaná a székel ember, de Stanley egy vörös indián ösztönével követé az utat, mely czélja felé vezetett. Egy csoport arab közt „egy halvány kinézésű, ősz-szakalú fehér embert pillantván meg vörös gyaput kabátban s fején szinehagyott aranypaszományos tengerész-sipkával!“ — Stanley azonnal sejté, hogy az senki más nem lehet, mint maga Livingstone, de félve, hogy az arabok megvetik és kinevetik, ha érzelmeit és fölindulását elárulja, egyszerűen a fehér ember felé ment s közönyösen így szólta meg: „Dr. Livingstone, ha nem csalódom?“ — „Igen!“ — felelé a másik lakonice. Az arabok látva, hogy a két fehér embernek valami fontos közlendője van egymással, udvariasan félre vonultak. Ekkor aztán mindketten kitaráták szívüket egymásnak; Stanley a világ nagy eseményeit beszélte el új barátjának, Livingstone pedig földrajzi fölfedezéseiből mondott el sok érdekes részletet. Mind az arabok, mind a benszülöttek együtt örvendeztek az örvendező fehér emberekkel; a lobogókat feltűzték s a tam-tamot (az afrikai benszülöttek dobját) ugyan csak ver-ték tiszteletükre.

Dr. Livingstone kalandjainak történetét röviden a következőkben foglalhatjuk össze. 1866. márcziusában elindult Zanzibárból dél-felé a Rovuma folyóhoz

Wetzer és Lobmayer

a szép „Magyarnó“-hez

Pesten, az uri- és korona-utca sarkán 2-dik szám alatt,

van szerencséjük a nagyérdemű közönségnek ujonnan nyitott s mindennemű

rumburgi vásznak s kész fehérneműekkel

gazdagon ellátott raktárukat ezennel tisztelettel ajánlani.

A vászonárak valóságáért jótállás bizto-sítottatik.

Kiházasítások, bármily mérvűek legyenek is azok, méltá-nyos árak mellett, általunk gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vonatkozással az e téren több mint 30 éven át szilárd működésünkre, — törekvésünk oda irányul, hogy régi jó hírnevünket a jövőre nézve is megőrizhessük; minélfogva az igen tisztelt közönség szives látogatását kérjük,

mely tisztelettel

Wetzer és Lobmayer.

1330 (1-3)

A „VICTORIA“ biztosító-társaság,

mely Kolozsvárott 1865. évben alakulván, 1870. zárszámlája szerint máris

3.200,059 ft. 54 kr. biztosítéki alappal bír

biztosításokat elfogad:

- I. Tűzkárok ellen.
- II. Szállítmányi áruk, utoni károsodás ellen.
- III. Jégkárak ellen, mindennemű terményekre. Végre:

IV. az ember életére,

minden módozatokban a legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

Életbiztosítási példák:

I. Ha valaki családjának vagy kedvezményezettjének halála esetén fizetendő 1000 ft. tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 25 éves 19 ft. 70 kr., egy 40 éves 31 ft. 70 kr., egy 55 éves 59 ft. 30 kr.
 » 30 » 22 » 70 » » 45 » 39 » 10 » » 60 » 75 » 60 »
 » 35 » 27 » 20 » » 50 » 47 » 60 » » 65 » 103 » 60 »

évenkénti díjat.
 II. Ha valaki gyermekének 18., 20. vagy 24. korában fizetendő 1000 ft. kiházasítási vagy neveltetési tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 1 éves gyermektől 18 koréig 20 koréig 24 koréig
 40 ft. 20 kr. 33 ft. 60 kr. 24 ft. 70 kr.
 » 2 » » 44 » 10 » 36 » 70 » 26 » 50 »
 » 3 » » 48 » 50 » 40 » 10 » 28 » 80 »

évenkénti díjt. A gyermek elhalozása esetén a befizetett díjak visszatérítetnek.
 III. Ha egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyik elhalozásakor, a túléló részére fizetendő 1000 ft. biztosítási ohajt, fizet 31 ft. 30 kr. évenkénti díjt. Ezenkívül elfogadják a

tulélési csoportok (Assotiatio) biztosításait is.

Minden biztosítási miveleteknél a biztosítottak, anár az első évtől kezdve a társaság 50% nyereségben részesítetnek.

Egyéb módozatokra nézve s különben is mindenképpen bővebb felvilágosítással szolgálunk a társasági felügyelők, vidéki ügynökök és

a „Victoria“ biztosító-társaság

vezérügynöksége Pesten, (régí posta-utca 2. sz., 2. emelet).

Utánnyomas nem díjaztatik. 1189 (17-26)

Mi alólirottak

a nagy közönség érdekében kedves kötelességünknek tartjuk az általunk már több ízben is kitünő és solidnak megismert **Brauswetter János** chronometer és műórás urnak 25 év óta fenálló óra üzletét Szegeden (szülővárosában), készséggel és részrehajlatlanul a legmelegebben ajánlani. — Kelt márcziushóban 1872.

1. Aczél Károly, H-M.-Vásárhely.
Aigner Gy., gyógyász. Világoson.
Angyal Dénes, Nagy-Váradon.
Boursy F. Ernay a 46. sorozat.	Markó S., jegyző Fok-Szabadin.
Molnár Lajos tanító Uj-Kécskán.
Máltay P., ny. adó-ellen. Szolnokon.
Neiszter János, lelk. Rézbányán.
5. Begyáts Lenhárd, lelk. Isaszegen.
Bosnyák Károly, Holdmészen.
Csermélényi Iván, ügyv. Szegeden.
Chován Zeigm., népt. Szarvason.
Ernyósy L., főgyimn. ig. Szegeden.	30. Paál N., r. k. lelk. Sebeshelyen.
Reichmann József, Tisza-Lökön.
Dr. Reinitz Márk, Pesten.
Rényi József, ügyvéd Técsön.
Rapesák J., jegyző Orosházán.
10. Fogarasi Gábor, tanár Karczagon.
Fábián J., lelk. B.-K.-Szöllősn.
Dr. Freibez Ign., Pesten.
Gottlieb Vilmos, Kir.-Darócson.
Greszl J., tanító N.-Stamórin.	35. Szalmásy G., gym. tanár Karczag.
Sándor J., építész Sebeshelyen.
Szabó P., főoktató N.-Kerekin.
Dr. Singer M., korh. főorv. Szeged.
Schlesinger Márk, Malomvizon.
15. Gál Imre, ref. lelk. N.-Kerekin.
Dr. Grünwald József, Pesten.
Holczér I., urad. sz. Szeghalmon.
Katkits J., kasznár Dézsánfalván.
Köhler Andr., ref. tanító Gönczön.	40. Schulhof J., szász. Mezőhegyesen.
Sárfy Szilárd, T.-Egyeken.
Schajda János, Sáros-Patakon.
Schäffer, m. k. postm. H.-Hegyesen.
Schuller József, keresk. Szabadkán.
20. Katona A., főmérn. T.-Kanizsán.
Kovácsics E., erdész Doroszlón.
Kalmár Gy., lelkész Horogson.
Dr. Klein Fülöp, ügyvéd Pesten.
Lázár G., m. k. postam. Vernáron.	45. Török A., p. ü. titkár Kassán.
Tamaskovits F., jegyző Vasadon.
Treszky L., m. k. postag. Szegeden.
Tatár Nagy M., r. tanító Magy.-Itteb.
Weitzenfeld Illés, ügyvéd Pesten.
25. Dr. Löw Lipót, főrabbi Szegeden.	50. Weisz Móricz, órász. Pesten.

Számítalanszor

örvénik, hogy csupán csak előítéletből mel-
 löztetik a kisvárosi magának valódi érdemet szerzett és képzett művész és honfi;
 mert többnyire a bécsi órakereskedők mindent ígérő és ámitó hirdetéseinek hitelt
 adva, oly silány szerkezetű, hasznavehetlen órák vásároltatnak, melyek — mit az
 alólirottak nagyreze is bizonyíthat — igenis játékszernek, de óráknak semmi
 esetre sem nevezhetők; ezen a szándékos csalással határos eljárás ellen kötelesség
 erélyesen felszólalni, és mindenkit óvatosságra inteni.

Kitünő jószágú órákat vásárolni vagy javíttatni a közönség
 tapasztalása szerint tehát, egyetlen biztos forrás

Brauswetter János

chronometer- és műórásnál az első valódi kulcs nélkül fölhuzható remontoir
 inga-órák szabadalmazott föltalálója, ki az 1871-ik évi londoni világkiállításón
 díszokmánynyal lón kitüntette; továbbá külföldön, különösen pedig a francia
 Svájc órágyáraiban 12 éven át az óraművészet minden titkait magáévá tette és
 a hozzávaló gépekkel el van látva, valamint Münchenben is az elméleti és gyako-
 rlati vizsgát eddig még senki által meg nem közelített sikerrel vezetve.

Férfi-órák.

Erüst hengeróra 4 rubinnal 10-12	Arany horg. ór. duplatokk. 62, 65, 70, 80
» aranyzél. ugról. 13-14	» valódi remontoir horgonyórák
» dupla tokkal 15-17	» kristályüveggel 65, 70, 80, 90
» kristályüveggel 15-16	» ugyanaz dupl. 100, 110, 120, 160.
» horgonyóra 15 rubinnal 16-18	
» dupla tokkal 18-20-22	Hölgy-órák.
» angol horgonyóra 15 rubinnal	Erüst hengeróra 4 rubinnal 13-16
kristályüveggel 18, 20, 22-24	Arany órák 3-mas számu (18 karatos)
» ugyanaz dupl. 22, 24, 26-28	» hengeróra 4 és 8 rubinnal 25,
» valódi horg. remont. fűlédél föl-	27, 30, 33.
huzható kristályüveg. 30, 32, 35.	» ugyan. dupla födel. 38, 40, 45, 48.
» ugyanaz duplatokkal 35, 37-40	» horgonyóra 15 rub. 42, 45, 48, 50
Arany horgonyóra 3. számu. (18 kar.)	» ugyanaz duplat. 50, 52, 58, 60
15 rubin. 36, 38, 46, 50.	Serkentők, órával együtt 7 ft., gyer-
» horg. duplatokk. 55, 58, 65, 70	tyagjujtóval 10 ft., 8 napos 12 ft.
» horg. kristályüveg. 42, 45, 55, 65.	Ezenkívül minden egyéb kívánható

Inga-órák

legnagyobb választékban saját találmányu új készülék-
 kel, melyeken a tokon kívül legyen az 1-2 vagy 3 nehezékel mind egyszerre
 fölhuzni, ugyszintén megindítani és a mutatókat igazítani lehet. Körülményes
 leírás és árjegyzék kívánatra ingyen beküldetik. 1293 (8-0)

10 évi írásbeli jótállásról szóló iratot kap minden óra vevője. 5 évit
 pedig minden javítás megrendelője használati utasítással együtt.
 A zseborákat függő és fekvő, egyszerűval minden helyzetben és rázkódásban,
 arányosan és pontosan szabályozva adom által a közönségnek.
 » Arany és erüst órák, láncok a m. k. ellenőri hivatal által megvizsgál-
 vák s minden nemben dús és a legdizesebb választékban kaphatók. » Erüst
 óraláncok 3-8 frtig, hosszuk 6-15 frtig, 3-mas számu aranyláncok rövid
 18-70 frtig, hosszuk 35-100 frtig. Talmiarany, bronz- és aczelláncok is kap-
 hatók. Tárgyak, melyek nem tetszenének, kicseréltetnek. Órák, arany és erüst a
 legmagasb árig cserébe elfogadtatnak. » Vidéki megrendelések a pénzüsség
 előleges beküldése, vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

Hely szűke miatt időnként megújított névsorozat.